Krajevne novice

Glasilo občine Šmartno pri Litiji

April 2023

Letnik 8, številka 2

Iz tokratne vsebine:

Informiranje občanov
stran 4

Iz svetniških klopi
stran 5–6

Pogovor s kuharskim mojstrom Matevžem Sotenškom
stran 8–9

Hiša stare trte v grajski kleti Bogenšperk
stran 12

ISSN 2463-8579

Občina Šmartno pri Litiji
Tomazinova ulica 2, 1275 Šmartno pri Litiji
Elektronski naslov: info@smartno-litija.si
Telefon: 01 896 27 70
Faks: 059 097 480

Uradne ure
Ponedeljek: 8.00–12.00 in 13.00–15.00
Sreda: 8.00–12.00 in 13.00–17.00
Petek: 8.00–13.00
Uradne ure župana so po dogovoru, zaželena je predhodna najava na telefonsko številko 01 896 27 70.

Glasilo občine Šmartno pri Litiji Krajevne novice
Prispevke in oglase za naslednjo številko Krajevnih novic, ki bo izšla maja 2023, pričakujemo najkasneje do petka, **28. 4. 2023**, na elektronski naslov uredništva: **krajevnenovice@bogensperk.si**. Članke, prejete po tem datumu, bomo objavili v okviru možnosti. Avtorje prispevkov in naročnike oglasov naprošamo, naj pri svojem pisanju in oblikovanju upoštevajo navodila, ki so objavljena na spletni strani Občine Šmartno pri Litiji.

Izdajatelj:
Javni zavod Bogenšperk

Odgovorni urednik:
dr. Jernej Kotar

Uredniški odbor:
Katarina Kragelj, Domen Merzel, Matjaž Hostnik, Manca Vidic in Uroš Pušnik

Jezikovni pregled:
Janoš Železnik

Naslovna fotografija:
Lušna pot

Foto:
Branka Ojnik

Prelom in tisk:
Graf Littus Janez Bric, s. p.; Biroservis – Mlakar Gorazd, s. p., Ustje 7, 1275 Šmartno pri Litiji

https://obcina.smartno.si/mediji/krajevne-novice/

Glasilo izhaja v nakladi 1800 izvodov in je brezplačno.

ISSN 2463-8579

Prvi spomladanski številki na pot

Pred nami je prva letošnja spomladanska številka Krajevnih novic, ki prinaša zelo zanimivo branje. Od konca januarja se je namreč zvrstila vrsta pomembnih dogodkov, v teku so tudi pomembni projekti, zato se v uredništvu trudimo sproti objavljati vse aktualne novice. Veseli nas, da imamo iz meseca v mesec več avtorjev, ki svoj prosti čas in energijo usmerjajo v informiranje naših občank in občanov.

Zaradi pomanjkanja prostora boste poročila o stanju kakovosti pitne vode v naših vodovodih lahko prebrali v naslednji številki. Voda je osnovni vir za preživetje vseh živih bitij, zato moramo z njo zelo skrbno ravnati. Šmarska občina je z vodnimi viri zelo bogata, zato se moramo vsi skupaj potruditi, da ostanejo neoporečni tudi za naše zanamce. Pomlad je pred vrati in z njo tudi lepše vreme. Izkoristimo jih čim bolje in se odpravimo na kakšen izlet. Slovenija je zares prelepa država z nešteto naravnimi in kulturnimi zanimivosti, toda ne pozabimo, da so del tega tudi kraji pod Bogenšperkom.

dr. Jernej Kotar, odgovorni urednik

Poziv organizatorjem prireditev in dogodkov

Zaradi boljše obveščenosti občanov vljudno prosimo vse organizatorje prireditev, da svoje napovedi in vabila pošiljate tudi na elektronski naslov turizem@bogensperk.si. Koledar dogodkov je že objavljen na spletni strani http://www.smartno.si/, na ogled bo tudi na uradni spletni strani občine https://obcina.smartno.si/.

Občina Šmartno pri Litiji
Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja

Številka: 031-1/2023-53
Datum: 15. 3. 2023

PONOVEN POZIV

GOSPODINJSTVOM NA OBMOČJU KRAJEVNIH SKUPNOSTI ŠTANGARSKE POLJANE IN ZAVRSTNIK

Zadeva: Imenovanje odborov krajevnih skupnosti Štangarske Poljane in Zavrstnik

Spoštovani!

Na podlagi Odloka o ustanovitvi in pristojnosti odborov krajevnih skupnosti na območju občine Šmartno pri Litiji (Uradni list RS št: 16/04 in 36/19) ponovno pozivamo k podaji predlogov kandidatov za člane odborov zgoraj navedenih krajevnih skupnosti.

Kandidati, ki ste že podali svoje predloge v roku prvega poziva, ne potrebujete ponovno pošiljati svojih kandidatur.

Odbor posamezne krajevne skupnosti ima pet članov, ki jih izmed prebivalcev posameznih krajevnih skupnosti imenuje in razrešuje občinski svet na predlog Komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja (v nadaljevanju komisija).

Kandidaturo za člana odbora krajevnih skupnosti lahko vloži vsak posameznik, ki ima stalno prebivališče v krajevni skupnosti, za katero kandidira, in je volilni upravičenec.

Funkcija člana odbora krajevne skupnosti je častna. Mandat članom odborov poteče s potekom mandata članom občinskega sveta.

Vaše kandidature pričakujemo najkasneje do **30. 4. 2023**. Pri kandidaturi morajo biti navedeni naslednji podatki: ime in priimek ter stalno prebivališče kandidata, EMŠO in izjava kandidata, iz katere je razvidno, da upravnemu organu dovoljuje preverjanje svojega stalnega prebivališča ter obstoja volilne pravice iz javnih evidenc.

Kandidatura se vloži pisno pri Komisiji za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja, Tomazinova ulica 2, 1275 Šmartno pri Litiji.

Obrazec za kandidaturo se nahaja na uradni spletni strani občine https://obcina.smartno.si/aktualno/.

Lep pozdrav.

Predsednica Komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja: Veronika Jesenšek

Občina Šmartno pri Litiji

Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja

Številka zadeve: 094-1/2023-3 Datum: 15. 3. 2023

Na podlagi 9. člena Pravilnika o priznanjih Občine Šmartno pri Litiji (Uradni list RS št.: 67/19), Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja Občine Šmartno pri Litiji objavlja

JAVNI RAZPIS

za podelitev občinskih priznanj Občine Šmartno pri Litiji za leto 2023.

1. PREDMET JAVNEGA RAZPISA

Občina Šmartno pri Litiji podeljuje naslednja priznanja:

a) PLAKETA OBČINE ŠMARTNO PRI LITIJI

Plaketa Občine Šmartno pri Litiji se podeli posameznikom (lahko tudi tujemu državljanu) in pravnim osebam (podjetjem, zavodom, organizacijam, društvom in drugim pravnim osebam):

- za dosežke na gospodarskem, znanstveno-raziskovalnem, kulturno-umetniškem, športnem in humanitarnem področju ter za trajnostni razvoj občine Šmartno pri Litiji;
- ki so s posebnimi delovnimi prizadevanji in uspehi v daljšem časovnem obdobju pomembno prispevali h kakovostnejšemu življenju, blaginji, ugledu in razvoju občine Šmartno pri Litiji;
- za posebne zasluge pri razvijanju in utrjevanju sodelovanja med občino Šmartno pri Litiji in drugimi občinami v Sloveniji in tujini.

Nadalje se plaketa Občine Šmartno pri Litiji podeli posameznikom z izkazano posebno požrtvovalnostjo, nesebičnostjo in pogumom.

Plaketa Občine Šmartno pri Litiji se podeli tudi prijateljskim, pobratenim in drugim mestom in občinam, pravnim osebam ter posameznikom iz RS Slovenije in tujine, ki so posebno zaslužni za razvijanje in utrjevanje prijateljskega sodelovanja z občino Šmartno pri Litiji.

Plaketa se podeljuje v treh rangih:

- najvišji rang priznanja: »zlata plaketa Občine Šmartno pri Litiji«,
- srednji rang priznanja: »srebrna plaketa Občine Šmartno pri Litiji«,
- najnižji rang priznanja: »bronasta plaketa Občine Šmartno pri Litiji«.

Praviloma se podeli »plaketa Občine Šmartno pri Litiji« v največ v treh primerih letno, ne glede na vrsto plakete.

b) PRIZNANJE OBČINE ŠMARTNO PRI LITIJI

Priznanje Občine Šmartno pri Litiji se podeli: posameznikom, samostojnim podjetnikom, gospodarskim družbam, krajevnim skupnostim, zavodom, društvom in drugim organizacijam in ustanovam iz območja občine:

- za enkratne dosežke na svojem področju dela ali za dejanja, ki so pomembna za varstvo človeških življenj, varstvo lastnine, ali za storjeno dejanje, ki se ocenjuje kot prispevek k splošnim vrednotam človeka oziroma družbe.

Praviloma se »priznanje Občine Šmartno pri Litiji« podeli v največ treh primerih letno.

c) JUBILEJNO PRIZNANJE OBČINE ŠMARTNO PRI LITIJI

Društvom v občini se podeljuje jubilejno priznanje Občine Šmartno pri Litiji za dolgoletno delo, prvič po 10 letih delovanja in nato vsakih nadaljnjih 10 let dela.

2. PREDLAGATELJI

Predlagatelji za občinska priznanja so lahko sledeči subjekti z območja občine Šmartno pri Litiji: fizične osebe, društva, zavodi, odbor krajevne skupnosti, delovna telesa občinskega sveta in politične stranke.

3. PREDLOG ZA PODELITEV

Predlog za podelitev priznanja mora biti posredovan v pisni obliki in mora vsebovati:

- ime in priimek oziroma naziv predlagatelja ter njegov naslov oziroma sedež,
- ime in priimek oziroma naziv predlaganega prejemnika priznanja,
- utemeljitev predloga.

Priporočljivo je, da predlog za podelitev priznanj Občine Šmartno pri Litiji oddate na obrazcu, ki je na voljo na spletni strani Občine Šmartno pri Litiji, https://obcina.smartno.si/ (Za občane/razpisi/javni razpisi in natečaji), ali v sprejemni pisarni Občine Šmartno pri Litiji.

4. NAČIN IN ROK ZA PREDLOŽITEV PREDLOGOV

Rok za oddajo predlogov z obrazložitvijo je do vključno do 31. 5. 2023 do 00.00 (v primeru oddaje po pošti velja poštni žig).

Naslov za oddajo: Občina Šmartno pri Litiji, Komisija za mandanta vprašanja, volitve in imenovanja, Tomazinova ulica 2, 1275 Šmartno pri Litiji

Predloge z obrazložitvijo lahko pošljete po pošti ali jih v poslovnem času oddate osebno v tajništvu občinske uprave Občine Šmartno pri Litiji.

Na ovojnici mora biti napisano sledeče:

- polni naslov pošiljatelja,
- polni naslov prejemnika,
- pripis: »NE ODPIRAJ – PREDLOG ZA OBČINSKA PRIZNANJA«.

Predlagamo uporabo priložene ovojnice.

5. OBJAVA JAVNEGA RAZPISA IN DODATNE INFORMACIJE

Javni razpis bo objavljen na spletni strani Občine Šmartno pri Litiji (https://obcina.smartno.si/za-obcane/javni-razpisi-natecaji-narocila-drazbe-pozivi-in-namere/javni-razpisi-in-natecaji/), obvestilo o najavi javnega razpisa bo objavljeno v Krajevnih novicah v mesecu aprilu 2023.

Dodatne informacije v zvezi z javnim razpisom zainteresirani lahko pridobijo **izključno** preko elektronske pošte na naslov info@smartno-litija.si.

Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja bo na podlagi prispelih predlogov pripravila predlog nagrajencev in ga posredovala v sprejem Občinskemu svetu Občine Šmartno pri Litiji. Nagrade bodo podeljene na osrednji slovesnosti ob občinskem prazniku v mesecu novembru 2023.

Predsednica Komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja:
Veronika Jesenšek

20 LET GASILSKE ZVEZE ŠMARTNO PRI LITIJI (2003–2023)

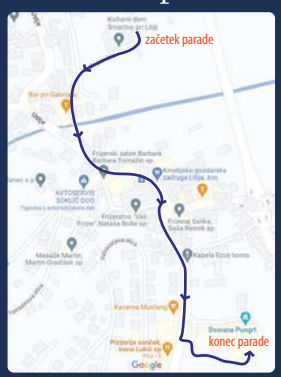
Gasilska zveza Šmartno pri Litiji vabi občanke in občane, da se nam v soboto, 15. aprila 2023, pridružijo na osrednji slovesnosti ob praznovanju 20. obletnice ustanovitve.

Dogajanje se bo pričelo ob 17. uri z gasilsko parado, ki bo potekala od kulturnega doma v Šmartnem do Dvorane Pungrt. Predlagamo, da si potek ogledate v centru Šmartnega, kjer bomo poskrbeli za predstavitev parade in udeležencev.

Zaradi nemotenega poteka parade bodo v času dogodka izvedene občasne popolne zapore naslednjih cest:
- JP 710771–Šmartno–Za Povrtmi v celotni dolžini,
- LZ 209001–Ustje–Staretov trg od križišča z JP 710771 do križišča z LZ 209011,
- LZ 209011–Pungrt–Cerkovnik–R2 do obračališča.

Zaključek gasilske parade s slovesnostjo bo v Dvorani Pungrt, s pričetkom ob 17.30.

Skica trase parade:

Lepo vabljeni!

Informiranje občanov

Avtor članka: Občina Šmartno pri Litiji

V želji po čim boljšem informiranju občanov o delu občinske uprave in župana je Občina osvežila svojo uradno spletno stran. Na njej si lahko podrobneje pogledate prispevke, gradiva za seje občinskega sveta, razpise, razna poročila idr.

Izpostavljene vsebine na spletni strani so povezava na FB-stran Občine »Občina Šmartno pri Litiji«, FB-stran župana »Blaž Izlakar – zaŠmartno«, zadnjo izdajo Krajevnih novic in povezava na YT-kanal lokalne televizije ETV HD.
Na novo je postavljena tudi predstavitev članov občinskega sveta, ki jim lahko tudi neposredno pošljete vaše pobude in vprašanja.
Na občinski FB-strani bomo objavljali kratka poročila o delu občinskega sveta pod rubriko »Iz svetniških klopi« ter vabila na dogodke in druge krajše novice. Informacije pa občani lahko pridobite tudi preko lokalne televizije ETV HD in Radia GEOSS.

NOVICE, OBVESTILA IN ODDAJE NA ETV HD

Pestro lokalno dogajanje v občini Šmartno pri Litiji pokriva tudi ekipa novinarjev in snemalcev televizije ETV HD. Poleg informativnega programa, prek katerega redno poročajo z vseh sej OS Občine Šmartno pri Litiji, pripravljajo tudi mesečne pogovore z županom ali drugimi predstavniki Občine, prispevke s prireditev, ki jih organizira Občina, poročajo z dogodkov, ki jih pripravljajo Javni zavod Bogenšperk, glasbena šola in vsa druga društva, ki delujejo v občini. Aktualni tedenski spored vseh oddaj si lahko pogledate na njihovi spletni strani www.etv-hd.si/spored.
Program televizije ETV HD lahko spremljate v omrežjih vseh največjih operaterjev v Sloveniji:
- Telekom – Siol: 695,
- Telemach – EON: 717,
- T2: 85,
- A1: 328,
- DVB-T oddajnik Jevnica in Litija na K29,
- MMDS brezžični sistem Zvezda TV.

NOVICE, OBVESTILA IN ODDAJE NA RADIO GEOSS

Občina informacije podaja tudi preko Radia GEOSS v mreži radijskih postaj Radio 1. Radio GEOSS je redni radijski informator dogajanja v občini Šmartno pri Litiji. Vse pomembne dogodke, ki jih organizira Občina Šmartno pri Litiji, in lokalna dogajanja v občini objavijo v lokalnih novicah. Enkrat mesečno objavijo tudi pogovor z županom, podžupanom ali direktorjem občinske uprave o aktualnem dogajanju v občini. Lokalne novice so na sporedu vsak dan ob 7.30, 8.30, 9.30, 15.30 in 16.30, daljši pogovori do 5 minut pa se predvajajo v terminih od ponedeljka do petka ob 17.25. Občani naše občine lahko poslušate program Radia GEOSS na frekvenci 89,7 MHz ali preko spleta. Za poslušanje preko spleta poiščite spletno stran https://radio1.si – kliknite poslušaj v živo in izberite litijsko regijo.
Objave o prireditvah in dogodkih v naši občini pa lahko spremljate tudi prek naslednjih organizacij:
- Javni zavod Bogenšperk: spletna stran https://www.bogensperk.si/ in http://www.smartno.si/; FB: Grad Bogenšperk, TIC Šmartno pri Litiji
- Knjižnica Litija: spletna stran https://www.knjiznica-litija.si/; FB: Knjižnica Litija

Potrudili se bomo, da bodo informacije čim bolj dosegljive in uporabne za vse občane naše občine.

Javni razpisi Občine Šmartno pri Litiji – OBVESTILA

Avtorica članka: Karmen Sadar

Občina Šmartno pri Litiji obvešča, da so na uradni spletni strani
https://obcina.smartno.si/za-obcane/javni-razpisi-natecaji-narocila-drazbe-pozivi-in-namere/
objavljeni naslednji javni razpisi:

- Javni razpis za sofinanciranje ukrepov ohranjanja in spodbujanja razvoja kmetijstva in podeželja v Občini Šmartno pri Litiji za leto 2023. **Rok za oddajo vlog je 14. 4. 2023.**
- Javni razpis za sofinanciranje programov in projektov ljubiteljske kulturne dejavnosti v Občini Šmartno pri Litiji v letu 2023. **Rok za oddajo vlog je 20. 4. 2023.**
- Javni razpis za sofinanciranje mladinskih programov oziroma projektov v občini Šmartno pri Litiji v letu 2023. **Rok za oddajo vlog je 8. 5. 2023.**
- Javni razpis za financiranje promocije Občine Šmartno pri Litiji skozi šport v letu 2023. **Rok za oddajo vlog je 8. 5. 2023.**
- Javni razpis za sofinanciranje projektov varovanja kulturne dediščine v Občini Šmartno pri Litiji v letu 2023. **Rok za oddajo vlog je 12. 5. 2023.**
- Javni razpis za sofinanciranje malih komunalnih čistilnih naprav na območju Občine Šmartno pri Litiji v letu 2023. **Rok za oddajo vlog je 29. 9. 2023.**
- Povabilo k predstavitvi idejnih rešitev protokolarnih in priložnostnih daril in protokolarne embalaže za Občino Šmartno pri Litiji za obdobje 2023–2025. **Rok za oddajo predlogov je 31. 5. 2023.**
- Javni razpis za sofinanciranje sterilizacije in kastracije lastniških mačk v letu 2023. **Rok prijave: do porabe zagotovljenih proračunskih sredstev oz. najdlje do 31. 12. 2023.**

Iz svetniških klopi

Avtor članka: ETV

POROČILO O 2. REDNI SEJI OBČINSKEGA SVETA OBČINE ŠMARTNO PRI LITIJI, 15. 2. 2023

Občinski svetniki Občine Šmartno pri Litiji so se sestali na svoji 2. redni seji v sredo, 15. 2. 2023. Župan Blaž Izlakar je predlagal osem točk dnevnega reda, ki so ga svetniki tudi sprejeli.

V okviru poročila o delu župana in občinske uprave je župan svetnike seznanil z aktivnostmi, ki so bili izvedene v letošnjem letu. Med drugim je povedal, da so trenutno ustavljena vsa dela v okviru aktivne pogodbe s podjetjem Trgograd za gradnjo novega vrtca pri Kulturnem domu, ki bodo mirovala vse do sklenjenega dogovora glede nakupa zemljišč za novi vrtec pri OŠ Šmartno. Pogajanja z Župnijo Šmartno so že v polnem teku. Občina je podpisala aneks z Ministrstvom za vzgojo in izobraževanje za prenos odobrenih sredstev za gradnjo vrtca iz leta 2023 v leto 2024, prav tako pa je bil dan pozitiven odgovor ministrstva tudi glede prestavitve lokacije gradnje novega vrtca k OŠ Šmartno. Uspešni sta bili tudi prijavi za nepovratna sredstva za gradnjo vodovoda v Račici in sanacijo plazu v Veliki Štangi, kjer so se dela že začela.

Svetniki so v nadaljevanju v prvem branju obravnavali Odlok o proračunu Občine Šmartno pri Litiji za leto 2023, ki predvideva 7.619.013 EUR prihodkov in 7.383.925 EUR odhodkov. Poleg zakonskih obveznosti, ki obsegajo večji del proračuna, je precej sredstev namenjenih za nakup zemljišč za gradnjo novega vrtca, gradnjo vodovoda v Račici in sanacijo plazu v Veliki Štangi ter izgradnjo komunalne infrastrukture v delu industrijske cone v Šmartnem. Svetniki so po krajši razpravi predlog proračuna v prvem branju soglasno potrdili.

Sledila je obravnava Pravilnika za sprejem otrok v vrtec Ciciban, s katerim se odpravlja določilo o pogojih vpisa otrok, ki ne izpolnjujejo starostnega pogoja. Po novem bo komisija za sprejem otrok v vrtec sprejemala in točkovala vse vloge, ki jih bodo oddali starši. Pravilnik so svetniki sprejeli soglasno. Soglasno so svetniki sprejeli tudi Pravilnik o sofinanciranju programov in projektov ljubiteljske kulturne dejavnosti v Občini Šmartno pri Litiji in Pravilnik o subvencioniranju servisa celodnevne povezave preko osebnega telefona. Slednji omogoča kritje stroškov osnovnega paketa storitve E-oskrba za starejše osebe.

Šesta točka dnevnega reda je bila obravnava novih cen programov predšolske vzgoje. Na predlog OŠ Šmartno se bodo cene s 1. 2. 2023 dvignile za prvo starostno obdobje za 10,15 %, in sicer s 544,23 EUR na 599,23 EUR ter za drugo starostno obdobje in kombinirani oddelek za 10,12 %, s 424,19 EUR na 467,10 EUR. Dvig cene je povezan z uveljavitvijo sprememb na področju plač in drugih stroškov dela v javnem sektorju ter zvišanje materialnih stroškov povezanih s prehrano. Svetniki so po razpravi tudi ta sklep sprejeli.

V okviru točke obravnave subvencije cene omrežnine odvajanja komunalne odpadne vode so svetniki sprejeli še višino subvencije za leto 2023, ki za gospodinjstva in izvajalce neprofitnih dejavnosti znaša 25 %.

POROČILO O 3. REDNI SEJI OBČINSKEGA SVETA OBČINE ŠMARTNO PRI LITIJI, 22. 3. 2023

Občinski svetniki Občine Šmartno pri Litiji so se sestali na svoji 3. redni seji v sredo, 22. 3. 2023. Župan Blaž Izlakar je predlagal devet točk dnevnega reda, ki so ga svetniki tudi sprejeli.

Pri kadrovskih zadevah so svetniki potrdili člane v osmih odborih krajevnih skupnosti: Javorje, Jablaniška dolina, Velika Kostrevnica, Razbore, Primskovo, Velika Štanga, Liberga in Vintarjevec. Za odbora krajevnih skupnosti v Zavrstniku in Štangarskih Poljanah pa je bilo predlagano premalo kandidatov, zato se bo zbiranje prijavo ponovilo.

Sledila je obravnava Odloka o proračunu Občine Šmartno pri Litiji za leto 2023. Svetniki so po razpravi proračun sprejeli s 13 glasovi za, enim proti in dvema vzdržanima glasovoma. Proračun občine za leto 2023 znaša 7.641.631,12 EUR.

Sledila je obravnava predinvesticijske zasnove za projekt »Novogradnja vrtca Šmartno pri Litiji«, ki ga je izdelalo podjetje Geida d. o. o. Dokument predstavlja analitičen prikaz in ekonomsko primerjavo dveh možnih lokacij za gradnjo vrtca (obstoječa lokacija in lokacija pri šoli) in je podlaga za investicijsko odločitev. Svetniki so dokument po razpravi in dodatnih obrazložitvah župana sprejeli.

V nadaljevanju so svetniki obravnavali in sprejeli program dela na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v Občini Šmartno pri Litiji.

Na svetniško pobudo, da se na sejah občinskega sveta predstavi delovanje občinskih javnih zavodov in podjetij, je prvi svojo nalogo opravil direktor Javnega zavoda Bogenšperk, Peter Avbelj. Svetnikom je predstavil dosedanje delovanje javnega zavoda in načrte za prihodnost.

Sledili sta še dve točki dnevnega reda, ki sta se nanašali na popravek sklepa o določitvi višine grobarin in cenika uporabe pokopališča, pokopaliških objektov in naprav ter druge pokopališke infrastrukture za pokopališča v upravljanju Občine Šmartno pri Litiji in JP KSP Litija. Na podlagi spremembe obeh sklepov občina ne bo zviševala cen zaradi inflacije.

V okviru poročila o delu župana in občinske uprave je župan svetnike seznanil z aktivnostmi, ki so bili izvedene v času od zadnje redne seje:

- Na področju gradnje optičnega omrežja (**bele lise**) so zaključena gradbena

dela na območju Volčje Jame in Ščita. Pričelo se je z izvajanjem del na območju Štange in Dragovška.
- Na področju rednega **vzdrževanja cest** so se uredili nekateri makadami (Vintarjevec – Debeče, Mišji Dol – Bratnice).
- Dobavljenih je bilo šest ogledal, katera se bodo montirala na Litijski cesti (zamenjava), Levstikovi ulici, v Veliki Kostrevnici, na Bukovju, v Mišjem Dolu in na Gradišču pri Primskovem.
- Podpisana je pogodba za dobavo električne energije za obdobje 2023–2027.
- Občina je prejela pozitiven sklep na razpisu za sofinanciranje komunalne infrastrukture v IOC Šmartno – severni del, kjer je uspela zagotoviti sofinanciranje v višini 279.208,37 EUR oz. 70 % sofinanciranje.
- Prejeta so vsa mnenja nosilcev urejanja prostora v zvezi z elaboratom lokacijske preveritve št. 10 in z javnim naznanilom se je pričela 27. 3. 2023 15-dnevna javna razgrnitev. Obvestilo o javni razgrnitvi je bilo poslano tudi lastnikom sosednjih zemljišč ter ponudniku.
- Oddana je bila baza za NUSZ v kontrolo na RRC pred oddajo na FURS.
- Za SD OPN 7 (Kovikor) je bil na MKGP poslan dopolnjen osnutek z dopolnjenim elaboratom posegov na kmetijska zemljišča.
- Izvajalec del Trgograd d. o. o. je sredi februarja začel z deli na sanaciji plazu v Veliki Štangi, predvidoma v tem tednu bo končana kamnita zložba na zgornji strani javne poti v dolžini cca. 126 m, potem nadaljujejo z deli na spodnji strani ceste.
- Izvajanje podaljšanja sekundarnega vodovoda pri POŠ Velika Kostrevnica.
- V pripravi nov dogovor o sodelovanju pri izvedbi medobčinskega projekta širitve in nadgradnje vodovodnih sistemov na območju občin Litija in Šmartno pri Litiji.
- Pridobivanje služnosti za gradnjo sekundarnega cevovoda Dolgo Brdo – Bukovica – Jablaniške Laze
- Redna tekoča dela (poročanje o standardih opremljenosti za vodovode, požarni sklad, izdajanje pozivov)

Župan Blaž Izlakar je sejo zaključil s pobudami in vprašanji svetnikov.

Sistem prvih posredovalcev na območju delovanja NMP Litija

Avtor članka: Denis Kordež, dipl. zn.

Bolezni srca in ožilja so vodilni vzrok smrti tako doma kot po svetu. Srčni zastoj je skupen izraz za življenje ogrožajoče motnje delovanja srca in ob odsotnosti takojšnjega pričetka oživljanja, po približno desetih minutah od nastanka, pomeni zagotovo smrt.

Že **3 do 5 minut** po nastanku srčnega zastoja brez oživljanja pričnejo odmirati možganske celice. Podatki za našo državo kažejo, da v povprečju **vsakodnevno doživi srčni zastoj okoli 5 oseb.** Preživetje po nenadnem srčnem zastoju brez resnih nevroloških posledic pa je med 10–20 %. Zgodnji temeljni postopki oživljanja (TPO) s kvalitetnimi in neprekinjenimi stisi prsnega koša ter uporabo avtomatskega eksternega defibrilatorja (AED) s strani očividcev močno izboljšajo možnosti za preživetje – **celo za tri- do štirikrat**. Le-to pa v Sloveniji v praksi izvaja le okoli 30 % očividcev.

Ne zgolj srčni zastoj, temveč sleherno nujno stanje za preprečitev smrti oziroma zmanjšanja posledic za zdravje zahteva čimprejšnjo oskrbo. Dostopni časi ekip nujne medicinske pomoči (NMP) se glede na geografske posebnosti terena močno razlikujejo. Najbolj oddaljen teren službe NMP je od Zdravstvenega doma Litija oddaljen **30 minut nujne vožnje**.

Ko govorimo o srčnem zastoju, pa so **pomembne sekunde oziroma prve minute**. Poleg strateško razpršene mreže javno dostopnih AED nujno potrebujemo tudi čim večje število usposobljenih laikov, ki so pripravljeni sočloveku nuditi pomoč. Te osebe imenujemo prvi posredovalci (PPo).

Kdo je lahko prvi posredovalec?

Prvi posredovalec je lahko **vsakdo**, ne glede na formalno izobrazbo, ki se čuti sposobnega pomagati sočloveku, **predvsem**

je to ključno v primeru nenadnega srčnega zastoja. Poleg zdravstvenih delavcev so PPo večinoma pripadniki prostovoljnih gasilskih društev, čedalje več je tudi ostalih krajanov. PPo na kraj dogodka napoti dispečer regijskega centra za obveščanje (ReCo 112) preko aktivacijskega sporočila na osebni mobilni telefon. Namen PPo je zgodnje izvajanje TPO in skrajševanje časa do prve defibrilacije z AED v primeru srčnega zastoja. Vzpostavitev in izobraževanje PPo predstavlja **ključno** premostitev za dolge odzivne čase ekip nujne medicinske pomoči v ruralnih okoljih ter tudi v mestnih središčih, sploh kadar so ekipe NMP zasedene s sočasnimi intervencijami.

Sistem izobraževanja prvih posredovalcev poteka tako, da zainteresirani posameznik prejme teoretične vsebine po elektronski pošti že pred samim izobraževanjem in si jih prebere, nato se udeleži izobraževanja, kjer potekajo interaktivne praktične vaje. Na koncu opravi osnovno preverjanje naučenega, s katerim pridobi potrdilo, ki velja eno leto. Z izjavo privoli v možnost aktivacije v primeru srčnega zastoja **na območju, kjer prebiva**.

Izobraževanje izvaja predana ekipa izkušenih reševalcev – inštruktorjev NMP Litija in je za vse udeležence **brezplačno.**

Na območju delovanja službe NMP Litija je do tega trenutka aktivnih že 145 prvih posredovalcev!

Vsi, ki se čutite sposobne pomagati sočloveku, toplo vabljeni, da se nam pridružite na enem izmed organiziranih izobraževanj:

- 19. 4. 2023 od 17.00 do 20.00, PGD Šmartno pri Litiji
- 22. 4. 2023 od 9.00 do 12.00, PGD Vintarjevec
- 24. 4. 2023 od 17.00 do 20.00, PGD Liberga
- 11. 5. 2023 od 17.00 do 20.00, PGD Jablanica
- 18. 5. 2023 od 17.00 do 20.00, PGD Štangarske Poljane

Znanje rešuje življenja!
Nauči se oživljanja, še bolje, postani prvi posredovalec!

Načrtovane spremembe

Avtor članka: Franc Props, poslanec DZ

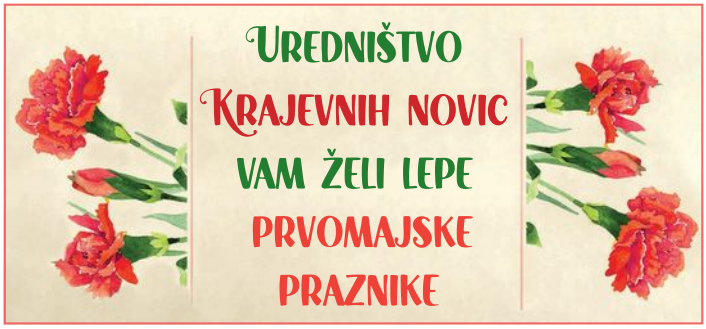
Plačna reforma v javnem sektorju, pokojnine, zdravstvo, draginja in inflacija ter davčna reforma so področja, v katere moramo poseči, če želimo ohraniti vsaj približno enak standard in obseg javnih storitev in socialne države. Pri tem se razumljivo soočamo z različnimi pogledi na to, kako te spremembe doseči, in celo, ali so spremembe sploh potrebne.

V zahtevah in protestih se predstavniki zaposlenih, tj. **sindikati, ne zavzemajo za plačno reformo, ki bi vse krivice odpravila naenkrat**, kar želimo narediti v vladi, temveč se vsak od 45 reprezentativnih sindikatov zavzema le za svoje pravice. S tem potrjujejo, da je sedanji plačni sistem nepravičen in ga je potrebno spremeniti v celoti. Le na tak način se lahko izognemo temu, da se bo vedno nekdo od sindikatov ali interesnih skupin počutil prikrajšanega. To lahko dosežemo le s celostnim pristopom k spremembam.

V koalicijski pogodbi se je vlada zavezala, da se bo **zajamčena pokojnina, ki je bila v lanskem letu nekaj več kot 600 evrov, do konca 2023 zvišala na 700 evrov**. Pokojnina se že zvišuje na 687 evrov in do konca leta bo zagotovo na obljubljenih 700 evrih.

Ob tem ne morem mimo zahtev po dvigu pokojnine ljudske iniciative Glas upokojencev, ki jo vodi nekdanji tržiški župan in nekdanji poslanec SDS Pavel Rupar, ki je bil, mimogrede, večkrat pravnomočno obsojen in zaprt zaradi oškodovanja občinskega proračuna in protipravno pridobljenega premoženja. Obseg zahtev upokojencev Pavla Ruparja je 2 milijardi evrov več na leto za pokojnine, medtem ko znaša znesek vseh spodbud slovenskemu gospodarstvu na račun energetske draginje in z namenom ohranjanja konkurenčnosti gospodarstva 1,2 milijardi evrov. Kaj je torej resnični namen teh zahtev? Po mojem mnenju zgolj ustvarjanje nemira med ljudmi.

V **zdravstvu so bili z začetkom marca zagnani trije projekti**. Prvi je **digitalizacija**, drugi je **prenova ZZZS** in tretji, ki poteka od srede, 1. marca 2023, je **nacionalni klicni center**. S klicnim centrom želi vlada **narediti zdravstveni sistem dostopnejši ter ljudem zagotoviti sveže informacije** vedno, kadar jih potrebujejo. Klicni center bo uporabnikom pomagal pri iskanju terminov in lokacij naročanja pri prostih pediatrih, ginekologih in osebnih zdravnikih ter zagotavljal informacije o ambulantah za neopredeljene. Služil bo tudi svetovanju uporabnikom pri uporabi digitalnih orodij v zdravstvenem sistemu. **Klicni center** je dosegljiv **na telefonski številki 080 18 01**, deloval bo **ob delovnikih med 9. in 16. uro**.

Med jesenskimi **ukrepi zoper draginjo in inflacijo** je bil uveden **energetski dodatek** in začasni **predčasni dvig pokojnin** in dvig **otroških dodatkov**. Dvignil se je tudi prag za izračun socialnih transferjev, predvsem otroških dodatkov, ki se v marcu dvigujejo še z inflacijo. **Dvignjena** je bila **minimalna plača**, do sedaj največ v zgodovini Slovenije. Ker je dvig minimalne plače povzročil padec kreditne sposobnosti, je bila sprejeta sprememba zakona, s katero so odpravljene omejitve pri presoji kreditne sposobnosti. To bo tistim, ki imajo plačo do povprečne, omogočalo enako kreditno sposobnost, kot so jo imeli pred tem dvigom. Izpeljano je bilo reguliranje cen naftnih derivatov, elektrike, plina in ogrevanja. Regulirane cene so stabilne in bodo take tudi ostale do konca leta. Pri hrani, katere cene niso regulirane, pa se dejansko soočamo z 20-odstotnim dvigom cen. **Primerjalnik cen**, ki je omogočal mehko primerjavo cen manjšega števila živilskih proizvodov, je vlada nadgradila z novim in bistveno sposobnejšim orodjem, s tako imenovanim digitalnim pajkom, s katerim se sedaj spremlja cene 15 tisoč izdelkov in ne več zgolj košarice. S tem se želi trgovce ozavestiti, da ne bodo držali nižjih cen zgolj izdelkov, ki se jih je do sedaj spremljajo in poznalo vnaprej, temveč v celotni ponudbi.

Za **davčne spremembe** je predvideno, da stopijo v veljavo s 1. januarjem 2025. Do takrat bo dovolj časa za razpravo, kaj je pri **davkih primerno in pravično** za Slovenijo. Zagotovo bo potrebno obdavčitev dela, pri kateri smo Slovenci znotraj 34 držav, ki so vključene v Organizacijo za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) na 6. mestu, znižati, znižanje pa nadomestiti z drugimi vrstami davka. Predvsem pri višini obdavčitve premoženja je Slovenija med sedmimi najmanj obdavčenimi državami članicami OECD. Zaveza je, da bodo, kar se tiče prve nepremičnine, vse dajatve ostale take, kot so danes. Spremembe bodo namenjene temu, da se neenakost med delom in premoženjem zmanjša.

Matevž Sotenšek, kuharski mojster Gostilne pri Mačku

Vprašanja postavil: dr. Jernej Kotar

V naših krajih se kljub majhnosti lahko upravičeno pohvalimo z vrhunsko gostinsko ponudbo, ki je že zdavnaj presegla lokalne okvirje. V samem središču Šmartnega, nedaleč od cerkve, že več kot stoletje deluje Gostilna pri Mačku, ki jo že vrsto let vodi Matevž Sotenšek s soprogo Natašo.

Matevž Sotenšek

Gospod Matevž, najlepša hvala za vaš prijazen odziv našemu povabilu na pogovor. Veseli smo, da ste si kljub obilici dela v vaši gostilni vzeli čas za pogovor z nami. Velika večina vas pozna kot Mačkovega Matevža, ampak naj ne bo za začetek odveč vašakratka predstavitev. Kaj bi lahko za začetek povedali o sebi?

No, kaj naj rečem. Sem oseba, ki se je pred toliko leti odločila ostati v kraju in tukaj peljati svojo življenjsko in poslovno pot ter nadaljevati družinsko tradicijo. Tu sem se rodil in tu sem hotel ustvarjati. Res pa je, da sem imel postavljene zelo dobre temelje in sem moral le-te samo nadgraditi. Predvsem pa sem imel podporo svoje žene Nataše, hčere Ane Vite in celotne družine, ki je velik del zgodbe Gostilne pri Mačku. Drugače pa sem samo običajen fant, ki je gostinstvo vzel za način življenja in po mojem mnenju je to danes edina pot, da ti na njej uspe. To ni samo služba, je veliko več kot to. Vmes pa si seveda najdem čas samo zase ter za svojo družino in zelo rad potujem po svetu. S tem pridobivam nova znanja, izkušnje, poglede, predvsem pa domov prinesem nove okuse in tehnike, ki jih uporabim v svoji kuhinji in jedeh.

Odrasli ste v družini, ki se že več generacij ukvarja z gostinstvom. Ali se je v vas že v otroštvu prebudila želja, da želite postati kuhar in delati v domači gostilni?

Če povem po pravici, ne. Vse do svojega 25. leta sem se izogibal biti kuhar in tako zaključil srednjo tehnično šolo za strojništvo v Ljubljani, potem nadaljeval na ekonomski fakulteti in se malo pred diplomo vdal usodi in začel svojo pot v kuhinji. Globoko v sebi pa sem že od malega vedel, da je kuhinja moja prihodnost in da mi je bilo kuhanje praktično položeno v zibelko. Vseskozi sem nekaj kuhal, bil vedno prisoten pri kuhanju svoje mame Špele in tudi sendvič, ki sem si ga naredil, ni bil samo sendvič, ampak sendvič »ala Matevž«.

Formalno izobraževanje je eno, toda kuharske izkušnje je treba pridobiti s prakso in trdim delom. Kje oziroma od koga ste se največ naučili?

Vseh osnov kuhanja me je naučila moja mama Špela. Drugače pa sem samouk. Prebral sem veliko kuharskih knjig, ki so me naučile osnov povezovanja sestavin in okusov, kar je pri našem delu velikega pomena. Vseskozi spremljam kuhinje sveta, njihove trende, nove smeri in poizkušam del le-teh prenesti v svoje jedi. Največ znanja pa pridobim na svojih potovanjih, kjer prosim za vstop v svet tujih priznanih kuharjev. Svet je res velik in tudi raznolikost svetovnih kuhinj je tako velika, da jaz vedno rečem, da se bom učil, dokler bom živ.

Ko ste prevzeli domačo gostilno, je imela ta za seboj že dolgo in bogato zgodovino. V lasti vaše družine je že več kot stoletje in v tem času se je zgodilo že marsikaj. Nam lahko zaupate kakšno zanimivost iz preteklosti?

Joj! Teh zanimivosti je kar nekaj. Mogoče bi bil za bralce najbolj zanimiv podatek, kako se je v starih časih dobavljalo pijačo, ki smo jo s konjsko vprego pripeljali iz zadruge nasproti železniške postaje v Litiji. To so zame posebni spomini na mojega starega očeta Ivana. Vpregla sva konja po imenu Niča, naložila zaboje in se usedla na voz, priskočila je še naša psica, boksarka Faba, in odpeljali smo se na pot proti Litiji in nazaj. Vmes sem bil seveda deležen še kakšne kepice sladoleda ali žemljice s posebno salamo in pa mnogo pripetljajev na poti. To je bilo nekaj zame!!!

Brez pretiravanja lahko rečemo, da je Gostilna pri Mačku neločljivo povezana s Šmartnim in je že dolgo priljubljeno zbirališče krajanov. Skozi leto lahko občudujemo lepo urejeno okolico, v adventnem času pa čudovito okrasitev, zagotovo eno najlepših naokoli. Kako bi vi ocenili vlogo vaše gostilne v lokalnem okolju?

Iskreno bi rad povedal, da sem srečen, da nam je uspelo ohraniti to, da se pri nas še vedno zberejo krajani in se ob kavici ali drugi pijači pogovorijo o vsakodnevnih stvareh in tegobah, ki jih pestijo. Pa naj bo to med

tednom, po nedeljski maši ali ob večjih praznikih. Prav zato nama je z Natašo še večji užitek in izziv, da vseskozi urejava, dopolnjujeva okolico in igrala za otroke, še predvsem pa okrasiva v adventnem času in vsako leto pripraviva presenečenje za vse ljudi, ki nas pridejo pogledat v tem letnem času. Vmes so bili že težki časi, kot je bila »korona«, in sva se spraševala, ali naj tudi tokrat okrasiva. Pa sva si rekla, nekaj pa je treba narediti za kraj in krajane, in sva tako nadaljevala tradicijo lučk. Nič ni lepšega in vse je poplačano, ko slišiš glas malih otrok »Glej mami, oči, koliko lučk, joj, kako je lepo!!«. Pa tudi nam je dajalo upanje, da vse le ni tako brezupno, kot izgleda. Obljuba je, da bomo tudi letos pripravili nekaj novega za vas.

Voditi gostilno zagotovo ni lahko, saj je treba nenehno iskati nove priložnosti in prilagoditve. Kdaj in zakaj ste se odločili za odmik od tradicionalne gostilne in pomik k visoki kulinariki, če lahko temu tako rečemo?

Tukaj moram reči, da se nikoli nisem zares odmaknil od tradicionalne gostilne. Še vedno kuham tradicionalne jedi in sem ponosen na to. Res pa je, da jih na željo gosta lahko pripravimo v nekoliko bolj moderni obliki, če se lahko tako izrazim. Pa lahko rečem, da prihaja čas, ko se vrača domača tradicionalna hrana s pridihom lokalnega. Ljudje so zadnja leta okusili tako imenovano visoko kulinariko, ki je bila v visokem porastu. Sedaj pa iz izkušenj vem, da se spet raje vračajo na domačo, tradicionalno kulinariko s pridihom posameznega šefa kuhinje. V prihodnosti pa se nadejam večje povezanosti lokalnih pridelovalcev in nas gostincev, saj bi z veseljem v svoji gostilni ponudil še več lokalnih izdelkov in pridelkov.

Tudi za vami so verjetno vzponi in padci. Med slednje zagotovo sodijo meseci epidemije, ko vaše dejavnosti niste mogli opravljati v polnem obsegu. Kako je to vplivalo na delo vašega podjetja?

Ja, to je res. Skozi celotno obdobje moje poti kot samostojnega podjetnika sem imel preizkušnje, kot so zaprtja podjetij, svetovne krize, epidemije in tako dalje. Vsi vemo, da se je od prevzema gostilne leta 2004 v kraju marsikaj spremenilo. Zaprla so se vrata naše »fabrike« Industrije usnja Vrhnika, malo kasneje še Litijske mesarije, potem je prišla svetovna kriza 2008, nakar v soseščini zaprejo Lesno industrijo Litija in še bi lahko naštevali vse do epidemije, ki nas je pestila zadnja leta. Moram se pohvaliti, da smo vse uspešno prebrodili, saj smo vsa ta leta vlagali ogromno energije, truda, kapitala in ljubezni v delo, ki ga imamo radi, in smo zato skozi celotno obdobje rastli, tako osebnostno kot finančno. Predvsem pa smo gostilno skozi vsa ta leta dograjevali in posodabljali.

Kako pa se spopadate z že nekaj časa trajajočo rastjo cen energentov, živil in storitev?

Foto: Rajko Grimšič

Ja, kaj naj rečem. Mislim, da smo vsi mi v istem »zosu«. Poskušamo se prilagoditi tako rasti cen kot ljudem, saj vemo, da se plače ne dvigajo sorazmerno z rastjo cen. Malo prihranimo tako, da smo zmanjšali stroške obratovanja in smo skrajšali delovni čas. Malo smo prihranili tudi tako, da se nam je zmanjšal delovni kader, vendar smo bili vseeno primorani v podražitev, saj več nismo imeli drugega izhoda. Sedaj pa upamo na ustavitev rasti, ker smo trenutno na maksimumu s cenami, ki jih še lahko imamo v okolju, kjer poslujemo.

Kot vsak kuhar imate zagotovo tudi vi svoje najljubše recepte in jedi. Nam lahko zaupate, kaj najraje kuhate?

Najrajši kuham italijansko hrano. Če bi me kdo vprašal, sem bil v prejšnjem življenju Italijan (smeh). Drugače pa rad kuham vse in v prav vsako jed dodam ščepec ljubezni, ki jo gojim do mojega življenjskega dela.

Vaša gostilna se lahko pohvali z bogato ponudbo. Kaj vse nudite svojim gostom?

Gostom nudimo vse. Najraje vidim, če mi gost zaupa svoje želje in jih potem skupaj pripeljeva do želene točke. Začne se že pri naših predjedeh. Ponosni smo na lasten pršut krškopoljskega pujsa, staran več kot 24 mesecev, salame divjega prašiča, gamsa, jelena, medveda, potem so tu tatarji norveškega lososa, jadranske tune, domača jetrna pašteta, izbrani siri in še in še. Naše juhe, ki so res nekaj posebnega in so sezonsko prilagojene, razen goveje, ki je stalnica. Potem so tu še jedi iz peči, pečenke, telečje krače, zrezek Maček, ki je svojevrsten v Sloveniji, pa rižote, domače testenine na več načinov. Po naročilu vam pripravimo tudi ribe, sveže ulovljene prav za vas. Zelo pa mi je pri srcu naša ponudba govejega mesa, ki ga suho zorimo tudi do 90 dni in sem mu zadnji čas namenil ogromno časa, energije, učenja, vse zato, da vam sedaj lahko ponudimo vrhunsko kulinarično doživetje.

Domačini vašo gostilno že dobro poznamo. Kako pa je z gosti z drugih koncev Slovenije in iz tujine?

Moram priznati, da se najbolj veselimo obiska naših »šmarskih« družin, ki nam s tem pokažejo zaupanje, da smo na pravi poti in da ni potrebno dobre kulinarike ter gostoljubja iskati kje drugje. Imamo pa skozi vsa ta leta več in več gostov od drugod iz Slovenije, ki se radi vračajo in ostajajo naši gostje. Prav tako pa nas v zadnjem obdobju obišče tudi veliko tujcev. Nekaj namensko po ocenah na spletu, nekaj pa kot mimoidoči v raziskovanju naše Slovenije.

Pred časom ste uredili tudi vinsko klet, kamor radi povabite svoje goste. Imate morda v načrtu še kakšno širitev ponudbe?

Ja, res je. Klet smo naredili v prostoru, kjer se je včasih nahajal hlev za naše konje. Celoten prostor je v naravnem kamnu in opeki, kar mu daje poseben čar. Piko na i pa naredi les iz našega oreha, ki je prej stal na našem travniku. Nudimo že več kot sto vrst vin iz vse Slovenije in pa nekaj tujih iz Francije, Španije ter Italije. Zame ima klet še prav poseben pomen, ker je v njej veliko dela mojega pokojnega očeta Ivana, vsem znanega Čika. S tem ostaja del njega za vedno prisoten v mojem življenju in delu. Moja nova strast pa so rumi s celega sveta in jih je sedaj v ponudbi že blizu dvajset. Sem pa že pri koncu sommelierskega tečaja, ki mi je dal dodatno širino in znanje v svetu vin. Pri širitvi ponudbe pa bi povedal samo to, da so želje in vizije, ki pa upam, da se kmalu realizirajo.

Gospod Matevž, iskreno se vam zahvaljujem za prijeten klepet. Odslej boste v našem časopisu redno prisotni, saj boste imeli stalno rubriko, v kateri boste našim bralkam in bralcem zaupali kakšen recept in skrivnost vrhunskih kuharskih mojstrov. V imenu uredništva vam želim obilo zdravja in uspeha.

Hvala vam za povabilo in za stalno rubriko, ki se je že zelo veselim. Obljubim, da vas popeljem v svoj svet kulinarike. Vam pa želim veliko uspešnega in zanimivega pisanja. (smeh)

Osnovna šola Šmartno pri Litiji

SODELOVANJE NA REGIJSKEM ŠAHOVSKEM TEKMOVANJU

Šah je miselna igra, ki v pedagoškem smislu podpira umski in socialni razvoj posameznika. Učenec se pri šahu uči predvsem premišljenosti vsakega dejanja (poteze) in seveda strateškega ter taktičnega razmišljanja. Krepi svojo pozornost in zavedanje okolice. Nauči se tudi izgubljati in zmagovati, dostojanstveno sprejemati poraze ali zmage ter se učiti iz svojih ali nasprotnikovih napak.

V petek, 2. 12. 2022, je kar šest učencev naše šole, ki obiskujejo interesno dejavnost šah, svoje prosto decembrsko popoldne namenilo preizkusu šahovskih spretnosti na regijskem tekmovanju, ki je potekalo na OŠ Gradec v Litiji. Z visokim številom udeležencev smo upravičili šahovski sloves šmarske osnovne šole. Tekmovanje je potekalo v treh kategorijah. V napetih partijah na čas in ob strogih športno-tekmovalnih pravilih sta se kar dva učenca naše šole uvrstila na državno šahovsko tekmovanje. Na njem so se 7. januarja 2023 pomerili najboljši mladi slovenski šahisti.

Iskreno čestitamo in smo ponosni na vse udeležence! Naj vedno velja lep šahovski rek, da se več naučimo iz igre, ki smo jo izgubili, kot iz zmagovalne partije.

Stane Škarja

ŠOLSKA ŠPORTNA TEKMOVANJA NA OŠ ŠMARTNO

V mesecu novembru so se pričela odvijati šolska športna tekmovanja. OŠ Šmartno se je udeležila področnega prvenstva v odbojki in rokometu s starejšimi deklicami ter starejšimi dečki in področnega prvenstva v nogometu z ekipo starejših dečkov. Sodelovali smo tudi na tekmovanju v znanju o gorah in gorništvu **Mladina in gore**.

V soboto, 19. 11. 2022, je na OŠ narodnega heroja Maksa Pečarja Črnuče potekalo regijsko tekmovanje v znanju **Mladina in gore**. Trije naši učenci so tekmovali pod imenom skupine **M'rtinčki**. Žal niso dosegli dovolj točk, da bi se uvrstili na državno tekmovanje.

Na naši šoli smo organizirali dve tekmovanji v rokometu. V sredo, 23. 11. 2022, se je odvijalo področno prvenstvo v rokometu za dekleta (letnik 2008 in mlajša dekleta). Med seboj so se pomerile tri ekipe. OŠ Litija je bila tokrat premočna in je z dvema zmagama zasedla prvo mesto. Drugo mesto, ki še vodi v četrtfinale, je zasedla domača ekipa OŠ Šmartno. Na tretje mesto se je uvrstila ekipa OŠ Ivana Skvarče Zagorje ob Savi. Za prvo zmago v šolskih športnih tekmovanjih v tem šolskem letu so poskrbeli rokometaši domače šole. Naša ekipa je premagala obe gostujoči šoli, OŠ Trbovlje in OŠ NHR Hrastnik. Drugo mesto je osvojila ekipa OŠ NHR Hrastnik, tretje pa OŠ Trbovlje. V četrtfinale napredujeta prvo- in drugouvrščena ekipa. Na OŠ Gradec je v decembru potekalo področno tekmovanje v odbojki za dekleta in fante. V torek, 13. 12. 2022, so dekleta OŠ Šmartno igrala proti OŠ Gradec in OŠ Litija ter zasedla tretje mesto. Teden kasneje, 20. 12. 2022, so fantje igrali z domačo ekipo, OŠ Gradec, in osvojili drugo mesto.

Leto 2022 smo zaključili s šolskim plesnim tekmovanjem. Plesno prireditev je s pesmijo otvoril MPZ, z ritmičnimi nastopi pa so jo popestrile deklice od 1. do 4. razreda, ki obiskujejo interesno dejavnost ritmična gimnastika. Ves čas prireditve se je okrog nas „sukal" Božiček in nas razvajal z bonboni. Za presenečenje so poskrbeli učitelji s pevsko točko. Na šolskem plesnem tekmovanju se je predstavilo kar 18 plesnih parov, ki so plesali v dveh kategorijah. V kategoriji 6. in 7. razreda so si stopničke priplesali 7. a, 7. c ter 6. a. Med pari 8. in 9. razreda je slavil par iz 9. a, takoj za njim pa para iz 9. c ter 8. a.

V sredo, 18. 1. 2023, se je v Trbovljah odvijal turnir v šolskem nogometu za fante. Tekmovanja se je udeležilo pet zasavskih šol. Naši igralci so kljub dobri igri morali priznati premoč dveh ekip, OŠ Litija in OŠ Toneta Okrogarja iz Zagorja.

Anita P. Sivka, prof. švz

TEKMOVANJE IZ ZNANJA O SLADKORNI BOLEZNI

V zadnjih desetletjih število bolnikov s tipom II sladkorne bolezni nenehno narašča in je po besedah strokovnjakov doseglo razsežnost epidemije. Bogata hrana, premalo gibanja, daljša življenjska doba in še marsikaj pa dodatno pripomorejo k nastanku bolezni. Z ozaveščanjem mladih generacij o zdravem življenjskem slogu in zdravi prehrani želimo preprečiti nastanek te bolezni. Znanje in aktivno sodelovanje nam dajeta moč za spremembe.

Na naši šoli je letos potekalo že 24. tekmovanje iz znanja o sladkorni bolezni. Namen tekmovanja je ozaveščanje in preventivno delovanje na področju zdrave prehrane in aktivnega življenjskega sloga, ki pripomore k zmanjševanju nastanka bolezni v odrasli dobi. Na šolskem tekmovanju so bronasto priznanje usvojili: Neža Požun, Judita Ferlan, Ana Kokalj, Pia Sušnik Selak, Zoja Godec. Na državnem tekmovanju pa sta Neža Požun in Judita Ferlan osvojili srebrno priznanje.

V sodelovanju z Društvom diabetikov Litija in Šmartno pri Litiji smo za učence osmega in devetega razreda pripravili predavanje o sladkorni bolezni. Zdravnik Klemen Lipovšek dr. med., spec. druž. med. iz ZD Litija in gospa Rudolfa Pogačar sta nam iz svojih izkušenj predstavila sladkorno bolezen, njene zaplete in zdravljenje. Dr. Lipovšku in Društvu diabetikov se zato iskreno zahvaljujemo za njun prispevek k promociji zdravja in zdravega življenjskega sloga na OŠ Šmartno.

Barbara Juhant Selak

DRŽAVNO TEKMOVANJE GLASBENA OLIMPIJADA

Na 12. državnem tekmovanju Glasbena olimpijada, ki poteka v organizaciji Glasbene mladine Slovenije in Akademije za glasbo v Ljubljani, je OŠ Šmartno pri Litiji zastopala osmošolka Vida Tori. Tekmovanje je obsežno, saj morajo učenci v treh delih tekmovanja izkazati tako teoretično znanje kot tudi izvajalske veščine in ustvarjalne zamisli. Vida je napisala svojo lastno avtorsko skladbo Idilični ples snežink za flavto in klavir in jo v prelepi dvorani palače Kazina tudi uspešno predstavila. Prav tako je odlično opravila tudi pevski nastop v drugem delu tekmovanja ter pisni del tekmovanja. V skupnem seštevku je Vida 4. marca 2023 dosegla najžlahtnejše, zlato priznanje. Iskrene čestitke!

Ana Tori

PRIREDITEV OB KULTURNEM DNEVU

Na prireditvi v telovadnici OŠ Šmartno pri Litiji smo v sredo, 1. 2. 2023, predčasno obeležili praznik kulture, ki smo ga sicer praznovali teden dni kasneje, ob obletnici smrti našega največjega pesnika Franceta Prešerna.

Po uvodnem nagovoru g. ravnatelja smo spodbujali mlade glasbenike, ki so nam z lepimi zvoki svojih inštrumentov polepšali dopoldne. V tradicionalnem sodelovalnem duhu z Glasbeno šolo Litija – Šmartno smo se spraševali, kaj je pesem in kako nam lahko pomaga pri našem dojemanju kulture in kulturnega.

Poeziji in glasbi je skupno to, da sta del kulture. Gradimo jo skupaj s posameznimi dejanji prijaznosti in dobrote. Gradimo jo tudi z iskanjem tistega presežnega, tistega več, kar nas napolnjuje z lepoto življenja.

V tem duhu se najlepše zahvaljujemo Glasbeni šoli Litija – Šmartno, gospe ravnateljici in vsem nastopajočim ter njihovim mentorjem, da s svojo prisotnostjo in delom negujejo mozaik kulture našega kraja.

Stane Škarja

IZLET V LONDON

V soboto, 21. januarja, navsezgodaj zjutraj, ko je bila zunaj še tema, se je 42 devetošolcev in devetošolk z učiteljicami odpravilo na težko pričakovani tridnevni izlet v London. Letalo nas je z Brnika odpeljalo v večmiljonsko prestolnico Združenega kraljestva, v London. Tam nas je pričakalo sončno vreme, ki ni prav nič spominjalo na tipične angleške nevihte. Takoj po pristanku smo pričeli pod vodstvom vodičke ge. Damijane Šter raziskovati znamenitosti, ki jih ponavadi opazujemo na televiziji ali spletu. Tako smo si ogledali ničelni poldnevnik, se z ladjico peljali po reki Temzi, opazovali menjavo kraljeve straže, stali pri Big Benu (spoznali, da je Big Ben le zvon) in na trgih Trafalgar ter Leicester, se povzpeli po 311 stopnicah na vrh Spomenika londonskemu požaru, s katerega smo občudovali prelep sončni zahod. Tower Bridge nas je pozdravil v vsej svoji veličini, prav tako tudi Tower of London in Buckinghamska palača. Peljali smo se z rdečim dvonadstropnim avtobusom in se slikali v rdečih telefonskih govorilnicah. Podzemna železnica pa nam sploh ni predstavljala težav. Zadnji, tretji dan, smo si ogledali še Natural History Museum in se fotografirali z znanimi osebami v Muzeju voščenih lutk. Naš izlet se je zaključil na letališču Stansted, od koder smo z letalom poleteli do Benetk, od tam pa z avtobusom proti domu. V zgodnjih jutranjih urah pa smo prispeli domov. Bilo je lepo!

Maja Pogač

ŠOLAR NA SMUČI

V tednu od 27. februarja do 3. marca 2023 je v določenih smučarskih centrih potekala vseslovenska akcija Šolar na smuči, projekt smučarskega ozaveščanja šolskih otrok. Akcija je nastala s ciljem popularizacije smučanja med otroki in vsako leto doseže zelo pozitiven odziv šol po vsej Sloveniji.

V akciji so sodelovali tudi četrtošolci naše šole. Na smučišču Rogla je bil našim učencem omogočen brezplačni vodeni smučarski dan na snegu. Nekateri so prvič stali na smučkah, spet drugi pa so pridno izkoristili znanje smučanja, ki so ga imeli že od prej. Učenci, sploh tisti, ki so prvič stali na smučkah, so pokazali veliko vztrajnosti in navdušenja, ko so se spuščali po zasneženih progah. Dan je minil v pravi zimski idili, saj je na novo zapadli sneg pričaral pravo zimsko pravljico. Z Rogle smo se vrnili prijetno utrujeni in z iskrami v očeh. Hvala našim učiteljicam Aniti, Sandri in Neži ter Alpski šoli smučanja, da so nam omogočili to zimsko izkušnjo.

Učiteljici Tjaša in Jerneja

Kliše na prehodu v pomlad

KLIŠE

Avtorica članka: Živa Bučar

Zima se počasi poslavlja in tudi na Klišeju pozdravljamo pomlad. Marec smo začeli športno, in sicer z že drugim smučarskim izletom letos, tokrat v Katschberg. Tam smo se imeli odlično in uspešno izpeljali še ta smučarski projekt, ki se lahko pohvali z rekordno udeležbo.

V prostorih Mladinskega centra Litija smo pripravili razstavo z naslovom PREDOR, ki prihaja izpod domiselnih rok naših Klišejevcev. Navdihnila jo je glasba naše lokalne glasbene skupine Pavlov. Objavili smo tudi razpis za sofinanciranje mladinskih programov/projektov v letu 2023, ki bo sredstva namenil izbranim prijavljenim mladim za pomoč pri njihovih projektih. V duhu dneva žena smo se udeležili akcije »Menstrualna svoboda za 8. marec« in se tako posvetili tematiki dostopnosti menstrualnih higienskih pripomočkov. Zbirali smo higienske pripomočke in jih pomagali deliti.

Za malo umetniškega vzdušja v marcu smo se udeležili tudi delavnice o oblikovanju gline in domov prinesli nekaj pohvale vrednih izdelkov. Čeprav zima že prehaja v pomlad, smo si privoščili tudi ogled smučarskih skokov v Planici. Klišejevo obletnico, ki je bila 8. aprila, smo proslavili na isti dan ob 18. uri na Klišeju. Poleg tega se nam lahko v aprilu pridružite tudi na delavnici z imenom Osnove grafične fasilitacije v teoriji in praksi, ki bo v soboto, 15. 4., ob 10.00 na sedežu Klišeja. Prijavite se lahko preko google obrazca na naši spletni ali Facebook strani. 28. aprila bomo organizirali tudi

bovling, za več informacij o tem pa nas spremljajte na naših socialnih omrežjih.

Naši člani imajo tudi novo ugodnost – kupon za cenejše kopiranje magistrskih nalog v papirnici Maar. Poleg omenjenega smo začeli na Klišeju izvajati tudi Petkovo ligo, v sklopu katere se bomo ob petkih od 18. ure dalje zabavali ob družabnih in video igrah. Vsi, ki ste željni zabave in sprostitve med druženjem, ste tako dobrodošli v Klišejevih prostorih ob petkih zvečer.

Naše projekte, dogodivščine in prihodnje dogodke lahko kot vedno spremljate na naši Facebook strani na linku https://www.facebook.com/klise.klub/ ali na naši spletni strani. Komaj čakamo na nova skupna doživetja! Vaš Kliše …

Hiša stare trte v grajski kleti Bogenšperk

Avtorica članka: Tatjana Polanc Kolander

V torek, 21. marca, so v vinski kleti gradu Bogenšperk slovesno odprli vinski regal, tokrat regije Podravje. Ponudbo izbranih vin namreč že dopolnjujejo regali vinskih kleti Goriška brda in Metlika, vinarjev vasi Slap iz Vipavske doline in domačega Vinogradniškega društva Štuc.

Foto: Petra Bolha

Odprtja petega vinskega regala v grajski kleti so se med drugim udeležili župan Občine Šmartno pri Litiji **Blaž Izlakar**, poslanec državnega zbora Republike Slovenije **Franc Props**, direktor Zavoda za turizem Maribor **Jure Struc** in aktualna mariborska vinska kraljica **Neža Jarc**. Zbrane sta pozdravila tudi direktor Javnega zavoda Bogenšperk, **Peter Avbelj**, ki je pred leti v sodelovanju z Občino Šmartno pri Litiji začrtal jasno vizijo grajske kleti, in vodja Krčme na gradu Bogenšperk, **Mitja Zadravec**, ki jo v sodelovanju z zavodom uspešno uresničuje skozi svojo kakovostno kulinarično ponudbo.
Zbrane je pred degustacijo nagovoril tudi izjemen poznavalec vin, mariborski mestni viničar **Stane Kocutar**, ki je tudi skrbnik najstarejše žlahtne vinske trte na svetu in pobudnik nastanka njej posvečenega muzeja. Dogodek se je ob okušanju žlahtne kapljice in prigrizkov zaključil v prijetnem neformalnem druženju.

Šmarski pomladanc

Avtorica članka: Tatjana Polanc Kolander

V soboto, 18. marca, dopoldne, je bil na Staretovem trgu v Šmartnem sejem Šmarski pomladanc. Javni zavod Bogenšperk je tovrstni sejem pripravil že tretjič, a je bila zaradi korone in zajezitvenih ukrepov vmes dvoletna pavza. Glede na obisk, prešteli smo okrog 200 obiskovalcev, je bil sejem lepo sprejet in tudi že težko pričakovan.

Obiskovalci iz domačega kraja in od drugod so imeli na voljo pestro izbiro izdelkov, ki tako ali drugače oznanjajo prihod pomladi. Na stojnici ribniškega ponudnika suhe robe Gov-wood so lahko nabavili metle in druge lesene pripomočke za čiščenje, delo in gospodinjstvo, se oskrbeli s sadikami cvetja Vrtnarije Kocjančič z Brega pri Litiji in brezplačnimi sadikami bazilike, ohrovta in cvetače na stojnici Gimnazije Litija, ki se je predstavljala s svojo interesno vrtičkarsko dejavnostjo GimLit vrtičkarji. OŠ Šmartno je mimoidočim ponujala dekorativne, že velikonočno obarvane okraske ter osvežilne sadne napitke, Društvo kmetic Litija in Šmartno je peklo palačinke ter prodajalo pecivo in kruh, domače Vinogradniško društvo Štuc je ponujalo vino. Med lokalnimi dobrotami so bili na stojnicah še medeni izdelki Čebelarstva Potisek, mlečni izdelki Kmetije Kotar, sadni izdelki in sokovi Eko kmetije Vodnjov in Mirka Kneza ter zeliščarski izdelki Kmetije Pr' Janez. Domačinka Barbara Dacar je obiskovalce navduševala s svojimi unikatnimi keramičnimi izdelki, svojo stojnico pa je imela tudi litijska krajevna enota Zavoda za gozdove, kjer so mimoidoči lahko dobili koristne informacije o varstvu gozdov, predvsem pred podlubniki, otroci pa so se preizkušali v igrici spomin, ki jim jo je Zavod za gozdove – če so želeli – tudi podaril.
Od 10. do 12. ure so starši svoje najmlajše lahko pripeljali v ustvarjalni kotiček, kjer so risali in ustvarjali pomladno navdihnjene izdelke. Malo pred 11. uro pa so na trg prišli plesalci Folklorne skupine KUD Javorje, oblečeni v gorenjsko narodno nošo. Skupino, ki deluje že 44. leto, vodi Dunja Gorišek Simončič, ki pravi, da je najbolj navdušena takrat, ko pod streho spravijo uspešno prireditev, in je ponosna na člane, ki poleg plesnih vaj in nastopanja prevzamejo še večino organizacije in očem skritega dela. Njihov nastop na sejmu je bil vsekakor uspešen in odlična popestritev. Ob harmoniki so predstavili različne plese, in sicer Kurji tajč, ki so ga včasih plesali ob rojstvu ali krstu, poskočni Trablan, poigrali so se s plesi Lisičji rep ter Povšter tanc. Dekleta so se pomerila v spretnosti nošenja kozarčkov, fantje pa v hitrem menjavanju klobukov. Manjkala nista niti plesa Ceperle in Krajcpolka. No, pri plesu Štrene vijejo pa jim je medse uspelo vplesti tudi nekaj obiskovalcev.
Sejemska sobota, ki je bila prijetno obsijana s soncem, se je zaključila ob 13. uri z obljubo, da se ponovno srečamo na Šmarskem pomladancu naslednje leto.

Občina Šmartno pri Litiji, Javni zavod Bogenšperk in Knjižnica Litija

objavljajo

9. FOTOGRAFSKI NATEČAJ

z naslovom

Šport – naša dediščina, moja identiteta.

Občina Šmartno pri Litiji ima bogato športno dediščino, zato je namen letošnjega fotografskega natečaja, da jo fotografi in fotografinje izpostavite na svoj edinstven način. V iskanju in promociji dediščine se namreč hitro pozabi na šport, ki je vendarle izredno močna komponenta v življenju posameznikov in družbe. Fotografije, s katerimi se boste odzvali na letošnji natečaj, naj tako vključujejo osebe, človeške like in figure kot nosilce sporočil. S športom bo to gotovo zagotovljeno.

Natečaj bo potekal med 1. aprilom in 10. oktobrom 2023. **Rok za oddajo je 10. oktober 2023.** Vse informacije o razpisu in prijavnico najdete na spletnih straneh Občine Šmartno pri Litiji, Knjižnice Litija in Javnega zavoda Bogenšperk.

Vljudno vabljeni k sodelovanju!

FESTIVAL BOGENŠPERK

Začnemo 26. maja

grad Bogenšperk

SPECIALIZIRANA PRODAJALNA
Z MEDICINSKIMI PRIPOMOČKI **LL VIVA LITIJA**

V ponudbi LL Vive Litija najdete:

- ortopedsko obutev
- opornice
- pripomočke za pomoč starejšim pri vsakdanjih opravilih
- pripomočke za gibalno ovirane osebe
- zdravila brez recepta
- diagnostične teste
- izdelke za inkontinenco
- izdelke za oskrbo poškodb in ran
- kozmetične izdelke in izdelke za osebno nego
- izdelke za odpravljanje oz. lajšanje težav, povezanih z boleznimi sodobnega časa

Odpiralni čas:
Od ponedeljka do petka:
9.00–17.00

ZZZS Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije
www.zzzs.si

V specializiranih prodajalnah **LL Viva** izdajamo **medicinske pripomočke na naročilnico**.

LL VIVA
življenju v oporo

Kupon za **10% POPUSTA** na en izdelek po izbiri.*

*Popust velja v LL Vivi Litija ob enkratnem nakupu 1 kosa izdelka po izbiri in predložitvi original kupona.

Popust ne velja za nakup: zdravil brez recepta, HAG testov za samotestiranje na Covid-19, medicinskih pripomočkov, ki se izdajajo na naročilnico, začetnih mlečnih formul, izdelkov, ki so že v akciji ali katalogu ugodnosti, darilnih bonov in knjig, ki so v Sloveniji v prodaji manj kot 6 mesecev. Popusti se ne seštevajo.

Ljubljanska cesta 3 (Šmelc), 1270 Litija
T: **01 723 36 89** E: llviva.litija@llgrosist.si
www.llviva.si

Občini Litija in Šmartno pri Litiji sta povezani v skupnem projektu z Zavodom Sopotniki

Avtor članka: Zavod Sopotniki – Enota Litija in Šmartno pri Litiji

Tudi letos ob 8. marcu so naši prostovoljci posebno pozornost namenili gospem, ki so ta dan koristile brezplačne prevoze za starejše. Zahvalili smo se jim, jim podarili najlepše želje, ki smo jih strnili v pismo, namenjenim le njim in jih presenetili z drobnimi pozornostmi. Obdarovanje gospa in prostovoljk v Zavodu Sopotniki ob mednarodnem dnevu žensk je podprlo podjetje HOFER Slovenija.

V enoti Litija in Šmartno pri Litiji smo ponosni na našo koordinatorko Andrejo Jerant, ki enoto vodi s toplino in željo po pomoči ter jo odlikuje odlično poznavanje terena oz. vseh poti, bližnjic, vasi, zaselkov. Ob pomoči obeh občin, skupaj s številnimi prostovoljci, ki so srce brezplačnih prevozov, smo opravili izjemno delo v letu 2022. Z dvema avtomobiloma smo prevozili 51.309 km v 1.640 prevozih in opravili 2.562 ur prostovoljskega dela. Spoštovane prostovoljke in prostovoljci – želimo vam še veliko varno prevoženih kilometrov v dobrobit naših starejših občank in občanov. Smo več kot prevoz, smo #ČlovekČlovekuSopotnik.

Folklorna skupina Javorje žaluje

Avtorica članka: Dunja Gorišek Simončič

Pavlu Kokalju v slovo!

Sredi delovnega tedna popoldne, ko smo se počasi iz služb vračali domov k družini, nas je zadela žalostna novica. Še sredi življenjske moči, nenadoma, nepričakovano, dokončno nas je zapustil Pavle Kokalj.

Zagotovo sta bila Pavle in njegova harmonika sinonim za pristno ljudsko glasbo. Večina ga je poznala kot takega – ljudskega godca: samostojnega ali v družbi ansambla Zimzelen ali kot najprepoznavnejšega člana Folklorne skupine Javorje.

Pavle je bil godec, vir pozitivne energije in pomoči, vzor vztrajnosti in predanosti, mož, oče, mentor, prijatelj in še veliko več.

Njegova pot se je začela skoraj 68 let nazaj na domačiji pri Lesarji v Bukovici. Kasneje se je preselil v Ponoviče, nazadnje pa se ustalil v Tepah, kjer si je ustvaril družino. Šolska pot ga je vodila iz Save v Litijo in nazadnje v Ljubljano, kjer se je izšolal za monterja plinskih naprav. Njegove pridne roke so skrbele za družino, a kljub naporni službi ni odložil harmonike. Ta mu je bila položena že v zibelko, saj je bil njegov oče pravi ljudski godec. Pavle je od malega poslušal melodije, si jih zapomnil in jih kasneje, kot samouk, vestno in spoštljivo uporabljal v svojem poslanstvu ljudskega godca. Razveselil je

mnoge poročne pare in slavljence, popestril praznike in na kakršno koli druženje vnašal dobro voljo.

K folklorni skupini ga je pot zanesla leta 1990. Tu so se spletle prijateljske vezi, ki so štiri leta kasneje pripomogle k nastanka ansambla Zimzelen. Prihajal je na vsako vajo in potrpežljivo ponavljal že neštetokrat zaigrano melodijo za ples. Kmalu je razumel, kaj je nesnovna kulturna dediščina in skrbno ohranjal slovenske ljudske viže, ki so jih igrali stari godci. Z vso vztrajnostjo je vzel harmoniko v roke tudi med tednom, vadil že osvojene melodije in se učil novih. Vse po posluhu, kar je terjalo mnogo vaj. Ne da bi vnašal lastne priredbe ali moderne glasbene elemente, se je trudil čimbolj približati pristnim ljudskim izvajalcem. Vse tako, kot je slišal na seminarjih. Na njega smo se lahko vedno zanesli. Prav v odgovornosti do dela, spoštljivosti do človeka in veselju do življenja je bil nam mladim in starim največji zgled. Skupaj smo rasli, strokovna izpopolnjevanja pa so nas dvignila do te ravni, da smo nastopali tudi na državnih srečanjih in gostovali v tujini. Obilo nastopov pa se je ob spremljavi njegove harmonike odvilo pred domačo publiko v celovečernih nastopih društva in v okviru folklornih revij. Kamorkoli je zašel, so ga prepoznali kot kakovostnega, pravega godca, ki s svojo energijo vdahne inštrumentu še nekaj več kot zvok in ritem.

Delu je bil predan. Vložil je nešteto ur vaje, ki so nam plesalcem in poslušalcem ostale skrite. Temu primerni so bili tudi rezultati: Glasbeni CD-ji, posnetki prireditev, avtorska glasba … Vestno si je zapisoval ure in številke so presegle preko 400 nastopov in 1300 vaj. Zagotovo gre zahvala tukaj tudi njegovi družini, ki je razumela njegovo poslanstvo in ljubezen do harmonike.

Prejel je kar nekaj priznanj na harmonikarskih tekmovanjih. Ker je bil dejaven tudi na drugih področjih, je prejel priznanje Občine Litija za dosežke na področju ljubiteljske kulture. Folklornikom pa so najbolj poznana Maroltova priznanja, ki jih podeljuje JSKD. Pavle si je s svojim delom zaslužil vse: bronasto, srebrno, zlato in nazadnje častno Maroltovo značko za 30- ali večletno neprekinjeno delovanje na področju ljubiteljske kulture, ki jo je prejel na prireditvi ob 40-letnici delovanja Folklorne skupine Javorje.

Ob njegovi glasbi ni bilo težko plesati. Pogosto smo na vajah rekli: »*Pavle ti samo igraj, mi bomo že plesali.*« In res je bilo tako. Njegova glasba je bila pogosto navdih odrskega ustvarjanja. Z njegovim prehitrim odhodom smo izgubili veliko, pravzaprav se še ne zavedamo koliko.

Z vsem spoštovanjem bomo poskušali ohraniti njegovo glasbo in nadaljevati poslanstvo.

Pavle, neizmerno te bomo pogrešali! Tvoji folkoristi …

Novice iz PGD Zavrstnik

Avtor članka: PGD Zavrstnik

V Prostovoljnem gasilskem društvu Zavrstnik smo bili tudi na začetku letošnjega leta precej dejavni na raznih področjih, ki se v društvu izvajajo poleg rednih operativnih in drugih nalog.

Izobraževanje prvih posredovalcev (foto: NMP Litija)

Tako so društvo na gasilskem tekmovanju v kvizu uspešno zastopale štiri ekipe naših mladih gasilk in gasilcev. Tekmovalna ekipa članov B se redno udeležuje tekmovanj v spajanju sesalnega voda. Društvo je ob podpori Občine Šmartno pri Litiji uspešno izvedlo tudi akcijo pod geslom »Očistimo naravo 2023«. Še enkrat hvala vsem, ki ste nam pri tem pomagali. Prav tako gre velika zahvala ekipi NMP Litija, ki je tudi v Zavrstniku ob sodelovanju našega gasilskega društva izpeljala usposabljanje s praktičnimi delavnicami o temeljnem postopku oživljanja ter oskrbovanju ran, v našem kraju pa smo na ta način pridobili več kot 15 prvih posredovalcev. V društvu smo bili pozitivno presenečeni nad odzivom za to usposabljanje, zato glede na izkazan interes v prihodnje načrtujemo ponovno izvedbo tega izjemno koristnega tečaja. V prihodnjih mesecih bomo v društvu poleg rednih aktivnosti (operativne vaje, usposabljanja in drugo) več časa namenili urejanju parcele ob gasilskem domu, z več ekipami različnih kategorij se bomo udeležili razpisanih tekmovanj, sodelovali bomo na praznovanju 20. obletnice delovanja GZ Šmartno, za konec meseca junija pa načrtujemo izvedbo tradicionalne veselice. Na tem mestu pa še nekaj besed o letošnjem volilnem letu v gasilskih organizacijah, ki je prineslo določene spremembe v vodstvenih strukturah tudi v našem društvu. Ob tej priložnosti se v imenu celotnega društva zahvaljujemo dosedanjemu predsedniku Bogomirju Bučarju za ves čas in trud, ki ga je namenjal gasilskemu društvu v dveh mandatih, ko je opravljal predsedniško funkcijo. Pod njegovim predsedovanjem je društvo vseskozi delovalo na visoki ravni in na raznih področjih dosegalo zavidljive uspehe, s čimer so postavljeni trdni temelji za njegovo nadaljnje delovanje in napredek. Tudi novo vodstvo si je za prihodnje mandatno obdobje zadalo več ciljev, za katere se bomo po najboljših močeh trudili, da nam jih uspe uresničiti. To pa bo mnogo lažje doseči s sodelovanjem vseh članic in članov društva, pa tudi ostalih krajank in krajanov Zavrstnika in Grmač. Zato naj že tu izkoristimo priložnost, da vas povabimo k sodelovanju pri raznih aktivnostih, ki se izvajajo v okviru društva. Vrata društva so vedno odprta vsakomur, ki se ima željo in interes v njem na kakršen koli način udejstvovati. Za konec vas vabimo še, da spremljate Facebook stran »PGD Zavrstnik«, kjer so objavljene aktualne informacije o dogajanju v društvu, pri čemer registracija ali prijava za ogled strani nista potrebni. Hvala vsem, ki na takšen ali drugačen način podpirate naše društvo. Na pomoč!

Ko zadiši po pomladi

Avtorici članka: Klavdija Zupančič in Romana Volič Vukadin

Za marsikoga od nas je pomlad najljubši letni čas. Dnevi so vedno daljši in svetlejši, narava se prebuja okoli nas in nakazuje nov začetek. Pomlad je še mlada, pa vendar nas razveseli s toplejšimi temperaturami, ptičjim petjem in s svojimi prelepimi znanilci pomladi, ki nas razvajajo z veselimi barvami.

Pomlad je vstopila tudi v našo hišo. To obdobje nam je prineslo pestre dogodke in druge aktivnosti, ki so nas spravile v pogon. Toplo sonce nas vabi ven v naravo in v delo, povezano z zemljo in rastlinami.
Pridne roke naših stanovalk in socialne animatorke so že skrbno pripravile Kosobrinove vrtičke po naših balkonih, da bo zacvetelo in zadišalo. Tovrstne aktivnosti nudijo priložnost za različne fizične aktivnosti, ki ohranjajo in izboljšujejo mišični tonus in koordinacijo. Delo in gibanje zunaj na svežem zraku in soncu pozitivno vplivata na razpoloženje. Stik z naravo, zemljo in rastlinami stimulira različna čutila in deluje blagodejno. Že sam pogled na sončno naravo deluje pomirjujoče. Z barvami, vonjem in zvoki, ki jih ponuja narava, v nas prebudi čutila, umiri misli in blaži napetosti. Vrtnarjenje in skrb za rastline izboljšujeta kakovost spanca, krepita samozavest in pomagata vzpostavljati čustveno in telesno ravnovesje.
Oblikovanje tovrstnih zasaditev nadgradi terapevtski prostor, ki stanovalcem in svojcem nudi možnost za različne dejavnosti in pomembno prispeva k dvigu kvalitete bivanja stanovalcev.
Skrito moč rastlin odkrivamo tudi s pomočjo aromaterapije, ki postaja pomembna terapevtska opora pri delu s stanovalci. S številnimi delavnicami smo stanovalce in zaposlene že povabili k spoznavanju bogatega sveta eteričnih olj, kar je vzpodbudilo široko zanimanje med nami. Zato nas veseli, da bomo s pomočjo Erasmus+ projekta UPSELL – Krepitev potenciala srebrne ekonomije v vseživljenjskem učenju lahko ponudili našim stanovalcem dodatno znanje o uporabnosti eteričnih olj in njihovem vplivu na zdravje in počutje. Na delavnici, ki se bo odvila konec meseca aprila, bomo skupaj pripravili izdelke, s katerimi bomo

Funded by the European Union

Upsell

moč narave vpletli v vsakdanje življenje vseh, ki se nam pridružijo.

Obisk pri naši upokojenki Jožici Hauptman

Avtorica članka: Ančka Ulčar

Obisk pri naši upokojenki in članici projekta Starejši za starejše ge. Jožici Hauptman, ki je dne 20. 3. 2023 praznovala 90. rojstni dan.

S prostovoljko Dani Kraševec sva obiskali našo devetdesetletnico ob jubileju, ji čestitali in ji izročili skromno darilce. Gospa Jožica živi v svoji hiši v Zavrstniku sama, je še dobrega zdravja in vedrega duha. Mož pa je v MGC v Litiji, ker zaradi bolezni rabi več osebne nege in mu je ona ne zmore več nuditi. Pridružila se nam je še hčerka in smo ob dobri malici veselo poklepetale in obujale spomine na mlade dni. Kar na enkrat sta minili dve uri in sva se morali posloviti z občutkom, da smo ji polepšale to dopoldne ter da je bila najinega obiska vesela.

Uporaba vozil v naravnem okolju

Avtor članka: Policijska postaja Litija

Policisti beležimo v zimskem in spomladanskem obdobju povečano število kršitev prepovedi vožnje v naravnem okolju. Gre predvsem za vožnjo z motornimi sanmi, motokros motorji, štirikolesniki z vgrajenimi gosenicami in podobno. Uporaba teh vozil pa je v naravnem okolju zunaj urejenih površin prepovedana. Največ kršitev je ugotovljenih v gozdovih zunaj gozdnih cest ter na smučiščih in okolici. Debela snežna odeja sicer vabi k takim aktivnostim, žal pa kršitelji pozabljajo, da pri tem uničujejo naravno okolje, plašijo divje živali, pri tem pa prihaja tudi do nesreč, tudi takšnih z zelo hudimi poškodbami ali celo smrtjo. Poleg povzročanja škode v naravi so vožnje poleg tega, da so prepovedane, moteče tudi za pohodnike, tekače na smučeh in druge ljubitelje narave.

Policisti skupaj z drugimi inšpekcijskimi službami izvajamo skupne nadzore nad kršitvami v naravnem okolju in na smučiščih, zoper kršitelje pa se izvedejo sankcije. Odkrivanje in ukrepanje zoper kršitelje vožnje v naravnem okolju je le del poostrenih nadzorov vožnje v naravnem okolju. Pomemben del za preprečevanje tovrstnih pojavov pa se nam zdi ozaveščanje in opozarjanje ljudi na posledice oziroma negativne vplive nedovoljene vožnje v naravnem okolju, pa tudi spodbujanje k podajanju prijav oziroma informacij o kršitvah in kršiteljih iz njihovega lokalnega okolja. Svetujemo, da kot vozniki v prometu ravnate odgovorno in za vožnjo vozil uporabljate površine, ki so za takšne vrste vozil tudi namenjene. Vsakega, ki tovrstne pojave opazi, pa želimo spodbuditi, da o tem obvesti policijo ali pristojno inšpekcijsko službo.

Tamburaški obisk varovancev DSO

Avtorica članka: Nataša Zavšek

V petek, 20. januarja, smo se tamburaši odpravili v Dom starejših občanov Grosuplje in jim polepšali večer s koncertom ljudskih, božičnih in ponarodelih skladb. Starejši so nas zelo lepo sprejeli, ob našem igranju z navdušenjem peli in nas na koncu pogreli s toplim aplavzom in lepimi besedami.

V soboto, 21. januarja, pa smo se odpravili v bližnji Dom starejših občanov Tisje v Šmartnem pri Litiji, kjer nas že dobro poznajo. Po-

leg igranja in petja so varovanci na koncu celo zaplesali. Z lepimi vtisi smo zakorakali v novo leto glasbenih spominov.

Novice iz Razvojnega centra Srca Slovenije

RAZVOJNI CENTER SRCA SLOVENIJE

DEVELOPMENT CENTRE OF THE HEART OF SLOVENIA

NOV ERASMUS+ PROJEKT, KI NASLAVLJA IZZIVE STAREJŠIH Z DEMENCO IN NJIHOVIH SVOJCEV

Na Razvojnem centru Srca Slovenije se že vrsto let zavzemamo za **kakovostnejše življenje starejših**. **Demenca** je javnozdravstvena prioriteta 21. stoletja in na tem področju se je v Sloveniji v zadnjih letih naredilo ogromno, kljub temu pa ostaja še veliko izzivov in epidemija koronavirusa je stanje še poslabšala. Na podlagi vseh dosedanjih izkušenj, spoznanj in pogovorov s strokovnimi zdravstvenimi delavci je bil pripravljen in potrjen Erasmus+ projekt **»Flower«**, katerega partnerja iz Slovenije sta Razvojni center Srca Slovenije in **Združenje Spominčica**.

»Flower« projekt bo **krepil z naravo povezane kompetence starejših ter njihovih svojcev in prijateljev** (neformalnih oskrbovalcev) ter jim zagotavljal znanje, spretnosti in dejavnosti, povezane z naravo, s ciljem, da v njej uživajo, izboljšajo svoje počutje in ustvarjajo zavest o trajnosti. **Starejšim bo omogočil, da se udeležijo izobraževanj**, hkrati pa bo krepil socialno vključenost in socialne stike. Nudil bo priložnost za izobraževanje odraslih, ki bo posebej prilagojeno potrebam starejših z demenco, ki se soočajo z ovirami pri udejstvovanju v naravi.

Skozi aktivnosti projekta se bodo zbrale **najboljše prakse**, ki že obstajajo v partnerskih državah, **organizirana bodo srečanja** s starejšimi in njihovimi svojci, zagotovili pa se bodo tudi različni **učni viri, spletni tečaji in delavnice** za dejavnosti v naravi. Vsaka država bo **organizirala vsaj pet delavnic v naravi** z vsaj 10–15 starejšimi osebami. Na podlagi izvedenih delavnic bo opredeljen sklop smernic za organizacije, ki želijo organizirati in razvijati naravoslovne delavnice v naravi za starejše osebe.

Flower gre z roko v roki z Erasmus+ projektom **SupportCARE**, ki se izvaja od novembra 2022 in podpira **neformalne oskrbovalce starejših z demenco**, ki so pogosto deležni premalo strukturirane podpore. Želimo jih opolnomočiti, saj imajo prav družinski člani in bližnji prijatelji osrednjo vlogo pri zagotavljanju nege. Cilj je **zagotoviti izobraževanje in usposabljanje neformalnih oskrbovalcev** s konkretnimi orodji, znanjem in pridobitvijo novih veščin za lažje soočanje s številnimi nalogami, ki jih dnevno opravljajo. Pripravljeno bo delovno gradivo, ki bo omogočilo izdelavo individualnega načrta »skrbi zase«, z namenom izboljšanja duševnega in fizičnega zdravja. **Usposabljanje**, ki bo temeljilo na **virtualnem učenju**, **simulacijskih tehnikah** in tudi različnih igrah ter treningih možganov, bo namenjeno tako nadgradnji kakovosti oskrbe najdražjih kot tudi zmanjšanju tesnobe in stresa. Prav tako bo projekt razširil informacije in ozaveščal širšo lokalno skupnost o demenci in razbijal številne stigme te bolezni. Za neformalne oskrbovalce bolnikov z demenco bosta organizirana tudi dva »self-care« dneva v Sloveniji. Trenutno se v okviru projekta že zbirajo orodja in dobre prakse, ki bodo omogočile pripravo individualnih načrtov za »skrb zase«.

V oba projekta bomo v Srcu Slovenije aktivno vključili **domova starejših občanov Dom Tisje** (Šmartno pri Litiji in Litija) in Kamnik, vse ostale zainteresirane organizacije in posameznike ter se **povezovali z odgovornimi organizacijami na nacionalni ravni**.

Anita Molka

SREČANJE PARTNERJEV PROJEKTA »DIGITAL GENERATIONS« V KAMNIKU

Razvojni center Srca Slovenije je kot vodja projekta **»Digital Generations«** skupaj z Občino Kamnik od 22. do 23. februarja gostil prvo srečanje partnerjev v živo. Projekt **spodbuja digitalno ustvarjalnost starejših**, vstopili pa smo že v najpomembnejši del aktivnosti, v katerem pripravljamo **program treninga za mlade**, ki bo potekal marca v Atenah. Tudi v Srcu Slovenije bodo **mladi izobraževali starejše od 65 let**, kako **uporabljati različna digitalna orodja**, ter jih **spodbujali k ustvarjalnosti na spletu**.

Tekom izvajanja projekta smo že izvedli raziskavo o **vplivih socialne izolacije na starejše**, **identificirali njihove ustvarjalne potrebe** ter izmerili njihovo **raven znanja digitalnih veščin**. Pripravili smo tudi nabor **dobrih praks**, ki spodbujajo ustvarjalnost preko digitalnih orodij. Na podlagi rezultatov smo zbrali tista **digitalna orodja**, ki so uporabna za ustvarjalno izražanje. Vsi rezultati so navdih za **pripravo treninga in mentorstva za mlade**, ki bodo v lokalnih okoljih usposabljali starejše.

Cilj srečanja partnerjev v Kamniku je bil pregled in nadgradnja modulov izobraževanja **za uspešno izvedbo treninga za mlade**, ki se je odvijal od 14. do 16. marca v Atenah. **Mladi** (od 18 do 30 let) so se **usposobili za delo s starejšimi in se opolnomočili s potrebnimi znanji za izvedbo izobraževanj**, znotraj katerih bodo starejši izboljšali svojo ustvarjalnost, lažje se bodo izražali, delili svoje znanje in komunicirali z ostalimi preko digitalnih orodij. Starejšim od 65 let bomo pomagali tako pri prvih korakih uporabe pametnega telefona (spoznavanje s telefonom, uporaba aplikacij za komuniciranje, fotografiranje) kot tudi pri njegovi bolj napredni uporabi (kreiranje video vsebin, urejanje fotografij, ustvarjanje kreativnih vsebin, uporaba socialnih omrežij itd.). Predstavljen je bil tudi okvirni **program mentorstva za mlade**, ki se bo izvedel konec septembra 2023 v Španiji.

Izobraževanja za starejše bodo v Srcu Slovenije potekala predvidoma v septembru in novembru 2023, povezali pa se bomo z **domovi starejših občanov, društvi upokojencev, točkami za starejše** in **Zavodom Oreli**. Treninga za mlade so se udeležile štiri predstavnice – prostovoljke Regionalnega centra NVO, Mladinskega centra Kotlovnica Kamnik, Zavoda Oreli in Razvojnega centra Srce Slovenije.

V Srcu Slovenije bomo izvedli tudi dva večja dogodka za ciljno skupino in splošno javnost, na katerih bomo predstavili rezultate projekta, ozaveščali o pomembnosti uporabe digitalnih tehnologij pri komuniciranju starejših in spodbujanju njihove ustvarjalnosti. Spremljajte naše prihodnje aktivnosti, dogodke, izobraževanja in rezultate preko naše Facebook (https://www.facebook.com/DigitalGenerationsProject) in Instagram strani ter obiščite spletno stran projekta (https://digitalgenerationsproject.eu/), ki je sedaj na voljo tudi v slovenskem jeziku. V kolikor želite sodelovati kot mlada oseba ali starejši, nas kontaktirajte na anita.molka@razvoj.si.

Anita Molka

V SRCU SLOVENIJE SMO USTANOVILI NOV LAS MED PRVIMI V SLOVENIJI

V Dolskem je v torek, 31. januarja 2023, 70 predstavnikov javnih institucij, podjetij, društev, zavodov, organizacij in posameznikov iz občin Dol pri Ljubljani, Kamnik, Litija, Lukovica, Moravče in Šmartno pri Litiji s podpisom konzorcijske pogodbe formalno vzpostavilo Lokalno akcijsko skupino Srce Slovenije za obdobje delovanja do leta 2027. S tem se bo nadaljevalo javno-zasebno partnerstvo za sodelovanje in učinkovito črpanje evropskih sredstev za razvoj podeželja, ki je bilo do sedaj med najuspešnejšimi v Sloveniji.

Podpisniki konzorcijske pogodbe so predstavniki javnega sektorja (občine, javni zavodi), ekonomskega sektorja (podjetja, nosilci dopolnilnih dejavnosti na kmetijah) in zasebnega sektorja (društva, posamezniki). Članstvo v LAS je prostovoljno, odprtega tipa, brezplačno in dostopno vsem pod enakimi pogoji, zato se lahko novi člani pridružijo kadarkoli, tudi po podpisu konzorcijske pogodbe.

Tudi v novem programskem obdobju do leta 2027 je namen LAS Srce Slovenije spodbujanje celovitega in uravnoteženega razvoja podeželja na območju Srca Slovenije. Za razvoj Srca Slovenije je bilo od leta 2007 preko LAS namenjenih **4,4 milijona evrov** evropskih sredstev in razvojnih

sredstev lokalnega sofinanciranja. Skupaj je bilo potrjenih že **123 projektov** občin, javnih zavodov, nevladnih organizacij, podjetij, fizičnih oseb z dejavnostjo in posameznikov iz občin Dol pri Ljubljani, Kamnik, Litija, Lukovica, Moravče in Šmartno pri Litiji. LAS je doslej sodeloval v **8 projektih sodelovanja** z 19 LAS-i iz Slovenije in 9 iz tujine, kar ga umešča na pomembno mesto tudi v evropskem prostoru.

Zbrane je nagovorila **Mojca Štepic**, direktorica Razvojnega centra Srca Slovenije, ki bo vodilni partner LAS Srce Slovenije tudi v programskem obdobju do leta 2027: *»Z lokalno akcijsko skupino vstopamo že v tretje programsko obdobje. Naša pot je bila vedno zanimiva, povezovalna in jasno usmerjena v cilje, ki smo si jih zastavili in skupaj uspešno udejanjili. Za uspešno črpanje 2,5 milijona evropskih sredstev, ki nam bodo na voljo za naprej, smo odgovorni mi vsi, zato pozivam vse, da se aktivno vključijo v pripravo nove strategije.«*

Predsednik LAS Srce Slovenije **Željko Savič** je pozdravil vse člane, se jim zahvalil za zaupanje in aktivno sodelovanje. Izrazil je veselje, da se je večina članov odločila za nadaljevanje članstva tudi v novem programskem obdobju in pozdravil *»18 novih članov, ki bodo prinesli v LAS novo pomoč, nove vsebine in nove ideje za projekte.«* Dodal je še, da je z delovanjem LAS izjemno zadovoljen: *»Od nas se pogosto učijo drugi LAS-i, iz naslova uspešnosti smo dobili tudi dodatna razvojna sredstva za razvoj našega podeželja. Želim si, da bi prepoznali tudi za naprej prave razvojne vsebine in ostali tako povezani, kot smo bili doslej.«* Posebno zahvalo je namenil tudi občinam, ki finančno podpirajo delovanje LAS Srce Slovenije.

V tem pomladnem času vabimo občane, vse potencialne nosilce projektov in druge ljudi z razvojnimi idejami za kraj in širše območje Srca Slovenije, da se aktivno vključijo v pripravo nove strategije lokalnega razvoja, ki bo podlaga za sofinanciranje projektov od leta 2024 dalje. Sodelavci LAS smo vam ob predhodni najavi na 01 896 27 13 ali las@razvoj.si na voljo tudi za individualne razgovore.

Podpisniki konzorcijske pogodbe o ustanovitvi LAS Srce Slovenije za obdobje do leta 2027 iz občine Šmartno so:

- Občina Šmartno pri Litiji
- Javni zavod Bogenšperk
- Dom Tisje, Šmartno pri Litiji
- Društvo za razvoj podeželja LAZ
- Vinogradniško društvo ŠTUC Šmartno
- Kulturno društvo Tamburaški orkester Šmartno pri Litiji
- Športno društvo Javor
- Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Litija in Šmartno
- Klemen Vodnjov, nosilec dopolnilne dejavnosti na kmetiji
- Jožica Bajc Pivec

Mija Bokal, LAS Srce Slovenije

VINOGRADNIŠTVO IN SADJARSTVO ŠE ŽIVITA

V ponedeljek, 13. 2. 2023, je v Mestnem muzeju Litija potekala predstavitev vinogradništva in sadjarstva na šmarskem in litijskem območju, ki sta jo pripravila Vinogradniško društvo ŠTUC Šmartno in Sadjarsko društvo Litija. Odlična obiskanost je pokazala, da sta obe tematiki zelo aktualni. Na začetku sta polno dvorano obiskovalcev pozdravila predsednik Društva ŠTUC Jože Zadražnik in članica Sadjarskega društva Vesna Velikonja. Za njima je član ŠTUC-a Jože Perme predstavil zgodovino vinogradništva v svetu in na Slovenskem. Kot zanimivost je omenil, da je o vinogradništvu na našem območju pisal že Janez Vajkard Valvasor v svoji Slavi vojvodine Kranjske. Vinograde, ki jih obdelujejo člani društva ŠTUC, je Jože Perme umestil v dolenjski vinorodni okoliš. Želje vinogradnikov po izboljšanju pridelave grozdja, kletarjenju in medsebojnem druženju so leta 2005 pripeljale do ustanovitve Vinogradniškega društva ŠTUC Šmartno, katerega glavna gonilna sila so bili Jože Zadražnik, Franc Šuštar, Jože Verbajs in Jože Perme. Kot ime in simbol društva so izbrali ime ŠTUC, ki se nanaša na vinogradniško posodo »štuc«, ki je namenjena opravilom pri trgatvi in pretoku vina. Štuc pa je tudi visok kozarec, ki ima dno navadno v obliki mnogokotnika.

Ustanovnega zbora Društva ŠTUC se je udeležilo več kot sto vinogradnikov s šmarskega in litijskega območja, kar je bil pokazatelj, da vinogradniki res potrebujejo povezovalno organizacijo. Društvo je skrbelo za strokovna izobraževanja na področju vinogradništva in kletarjenja, za ocenjevanje vin, organizacijo tradicionalnega pohoda in druženje z drugimi društvi. Nekateri posamezniki so na različnih tekmovanjih dosegali lepe rezultate in medalje. S tem sta bili med Štucarje nehote vneseni pozitivna tekmovalnost in konkurenčnost, ki vzpodbujata težnjo po še kvalitetnejši pridelavi vin.

Društvo ŠTUC je uspešno tudi pri črpanju evropskih sredstev na razpisih LAS Srce Slovenije. Pridobilo je nepovratna sredstva za nabavo tehnične opreme za meritve vin, računalniško opremo, opremo za ureditev prostora, nakup društvenega prapora in izdajo društvene brošure. Tudi aktualen dogodek je bil podprt s strani LAS Srce Slovenije in je del projekta Okusi domačnosti, ki ga sofinancirata Evropski kmetijski sklad in Republika Slovenija iz Programa razvoja podeželja za obdobje 2014–2020. Člani Društva ŠTUC so izvedli testne degustacije lokalnih vin tudi v Rudniku Sitarjevec Litija. V društvu se lahko pohvalijo tudi z vinogradniško brajdo s cepičema najstarejše trte z mariborskega Lenta, ki so jo postavili pri župnijskem vrtu v Šmartnem, in z vinskim regalom v grajski kleti gradu Bogenšperk. Člani Društva ŠTUC so ponosni na svoje delo in verjamejo, da se bodo dobre prakse nadaljevale tudi v prihodnje.

Sledila je predstavitev Od sadja do žganja s strani Janija Hostnika. Obiskovalcem dogodka je predstavil podroben postopek žganjekuhe. Opozoril je na vrsto napak, ki se pri žganjekuhi najpogosteje pripetijo, in jih podkrepil s praktičnimi nasveti. Še posebej je opozoril, da je potrebno paziti na čistočo. Uporabiti je potrebno nepoškodovano in čisto sadje, saj se s tem že na začetku odstrani škodljive mikroorganizme, ki bi kasneje lahko vplivali na kvaliteto žganja. Paziti je potrebno tudi na način mletja, izbiro kotla, način kuhanja, destilacijo in na koncu tudi na pravo redčenje. Svojo predstavitev je zaključil z rekom Paracelsusa: *»Vse je strup in nič ni neškodljivo, le odmerek loči zdravilo od strupa!«*

Po predstavitvi je sledila degustacija vin in žganja. Udeleženci dogodka so lahko preizkusili kar devet različnih vin, pet vrst žganja in tri likerje članov obeh društev. Razvila se je tudi sproščena razprava. Dogodek je bil poučen in prijeten, zato bi ga veljalo kdaj ponoviti.

Tina Vatovec, LAS Srce Slovenije

V okviru LAS projekta **»Točka za starejše« je za občane občin Šmartno pri Litiji in Litija** pričela delovati svetovalna pisarna, ki **nudi pomoč in podporo starejšim** ter koordinira delo prostovoljcev. Starejši lahko povprašajo za nasvet in pomoč prostovoljce, ki **lahko starejše obiščejo tudi na domu**. Nudijo pogovor, dostavo hrane, pomoč pri opravilih, spremstvo, učenje uporabe računalnika, pomoč pri izpolnjevanju obrazcev, ipd.

SRCE SLOVENIJE
TOČKA ZA STAREJŠE
LITIJA IN ŠMARTNO PRI LITIJI

URADNE URE
Ponedeljek: od 9. do 11. ure (lokacija Litija)
Sreda: od 11. do 12. ure (lokacija Šmartno pri Litiji)
Sreda: od 15. do 17. ure (lokacija Litija)

KJE SMO
- Društvo upokojencev Šmartno pri Litiji (Staretov trg 25, Šmartno pri Litiji)
- Občina Litija, Jerebova 14, Litija (2. nadstropje nasproti dvigala)

KONTAKT
Telefon: **064 251 737** (Šmartno pri Litiji) - po telefonu smo dosegljivi od ponedeljka do petka od 8. do 16. ure
E-naslov: **starejsi.litijasmartno@gmail.com**

Občina Litija
Občina Šmartno pri Litiji
LAS SRCE SLOVENIJE
PROGRAM RAZVOJA PODEŽELJA
Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Lilin vrtiljak

Avtorica članka: Aleksandra Krnc

Kot vedno se veliko dogaja v vseh sekcijah. Tako je Lila piše sodelovala na občinski osrednji proslavi ob dnevu kulture občine Šmartno pri Litiji, kjer je bila Jelka Jantol tudi slavnostna govornica. Avtorska besedila so na proslavi brali: Andrej Hostnik, Jože Ocepek, Milojka Miletić, Marija Zupan, Jelka Jantol in Magda Groznik.

V petek, 10. 2. 2023, je bila v Knjižnici Litija predstavljena zbirka vaj in kratkih zgodb članov sekcije Lila piše, ki so nastajale pod mentorstvom priznane pesnice in pisateljice Stanke Hrastelj. Literarno delavnico in izid publikacije je omogočil JSKD OI Litija.
V Lili potekajo različna izobraževanja – pri mentorju Zoranu Poznič u klasično slikarstvo, ilustracija pri mentorici Ireni Režek, v mesecu marcu pa se prične tečaj akvarela z mentorjem Romanom Kovačičem. Društvo Lila je organiziralo tudi obisk razstav v Muzeju Revoltela v Trstu.

Zlati tamburaši

Avtorica članka: Nataša Zavšek

V soboto, 18. marca 2023, so se člani Tamburaškega orkestra Šmartno udeležili regijskega tekmovanja v sklopu 41. festivala tamburašev in mandolinistov Slovenije v Ajdovščini.

Predstavili so se s tremi plesnimi skladbami, zaokroženimi z naslovom »*Svoboda gibanja*«:
- Kantaj nineta (primorske ljudske, prir. Helena Vidic),
- Madžarski ples št. 6 (Johannes Brahms, prir. Nataša Zavšek),
- Ples s sabljami (Aram Hačaturijan, prir. Helena Vidic).

S strani strokovne žirije v sestavi Tomaž Habe in Daniel Leskovic so prejeli 94,5 točk in s tem **zlato plaketo s pohvalo** ter **udeležbo na državnem srečanju**, ki bo 22. aprila v Rogaški Slatini. V letu, ko praznujemo štiridesetletno tradicijo aktivnega delovanja tamburašev v Šmartnem, nam takšni dosežki dajejo še dodaten zagon in motivacijo za nadaljnje delo.

41. TEK NA PETELINJEK GABROVKA 2023

Športno društvo Presad Gabrovka

vabi vse tekaške navdušence v Gabrovko na

41. tek na Petelinjek,

ki bo v soboto, 6. 5. 2023,

s pričetkom ob 10.00 za odrasle in ob 9.40 za otroke.

Za vse tiste, ki niste ljubitelji teka, pa bo organiziran pohod po obrobju Moravške Gore.

Vljudno vabljeni!

Schüsslerjeve soli

Avtorica članka: Tadeja Grošelj Pahulje, mag. farm.

Vedno več ljudi kljub hitremu razvoju medicine in farmacije išče naravne metode krepitve zdravja in dobrega počutja. Sem lahko uvrstimo tudi uporabo mineralnih soli dr. Schüsslerja. Primerne so predvsem za preventivo, lahko pa tudi kot dodatna pomoč pri reševanju akutnih in kroničnih težav pri samozdravljenju. Od lanskega leta dalje so na voljo tudi v slovenskih lekarnah.

Schüsslerjeve soli so telesu lastni, endogeni minerali, pripravljeni na enak način kot homeopatska zdravila. To pomeni, da jih v telo vnesemo v močno razredčeni obliki. Tak način priprave omogoča, da se dobro absorbirajo skozi ustno sluznico. Schüsslerjeve soli delujejo tako, da pokrijejo deficit telesu lastnih depojev mineralov v celici in s tem doprinesejo k normalizaciji fizioloških funkcij.
Minerali, vneseni s hrano oziroma s prehranskimi dopolnili, imajo v telesu funkcijo »gradnika«, zato je njihov vnos pomemben. Schüsslerjeve soli ne učinkujejo na enak način, temveč naj bi po navedbah iz literature prehajale v notranjost celice in tam sodelovale kot »regulatorji ali nadzorniki« celičnih funkcij.
Schüsslerjeve soli lahko jemljemo v obliki tablet, ki jih raztopimo v ustih, ali pa si iz njih pripravimo raztopino. Uporabljajo se lahko tudi zunanje, in sicer tako, da iz tablet pripravimo kašo, naredimo obkladke ali pa jih dodamo v kopeli.
Varne so v vseh starostnih obdobjih, tudi za dojenčke, nosečnice, doječe matere in za starostnike, saj nimajo neželenih učinkov.
Trajanje jemanja Schüsslerjevih soli je odvisno od izpraznjenosti zalog celičnih mineralov. Pomembno je, da zaloge napolnimo dolgoročno, sicer se bodo težave hitro ponovile. Predvsem je to pomembno za ljudi, ki bodisi živijo stresno bodisi jih muči določena kronična težava.
Schüsslerjeve soli so varna in učinkovita izbira za samozdravljenje, zato so v mnogih domovih nepogrešljivi del domače lekarne. Za dodaten nasvet se obrnite na svetovalca za Schüsslerjeve soli ali farmacevta z dodatnimi znanji. Tudi v Javnem zavodu Mestne lekarne vam bomo z veseljem svetovali.

Veterani se radi družijo

Avtor članka: Karlo Lemut

Člani Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Litija - Šmartno so se v soboto, 25. februarja 2023, zbrali v dvorani gostišča Kovač v Litiji na svojem rednem letnem občnem zboru.

Po svečanem prihodu praproščaka s praporom našega združenja, izvedbi častnega veteranskega dejanja in nastopom harmonikarice se je s slovensko himno zaključil uvodni del občnega zbora. Na zboru je sodelovalo 147 članov območnega združenja in štirje gostje; župan Občine Litija g. Franci Rokavec, župan Občine Šmartno pri Litiji g. Blaž Izlakar, predsednik Pokrajinskega odbora ZVVS Ljubljana okolica g. Janez Gregorič in predstavnik Policijskega veteranskega društva »SEVER«, Odbor Litija.
Po izvolitvi organov občnega zbora je vodenje le-tega prevzelo delovno predsedstvo zbora, ki je v skladu s sprejetim dnevnim redom skrbelo za nemoten potek zbora.
Predsednik OZVVS Litija – Šmartno g. Ivan Lovše je v poročilu o delu območnega združenja v letu 2022 zelo pregledno izpostavil aktivnosti v posameznem mesecu. Iz tega poročila je bilo razvidno, da le štiri načrtovane naloge iz objektivnih razlogov niso bile izvedene, na primer smučarsko tekmovanje na Dolah zaradi pomanjkanja snega. Bile pa so izvedene aktivnosti, ki jih v letnem programu nismo načrtovali, kot na primer, ko smo v mesecu maju gostili 16 predstavnikov občinskih štabov za Teritorialno obrambo, ki v letu 1990 kljub zahtevi vojaških organov niso oddali orožja. Gostili smo tudi veterane iz Maribora.
V mesecu juniju je naše združenje sodelovalo na veteranskih športnih igrah v Izoli in med 42 nastopajočimi ekipami doseglo 16. mesto, v pikadu pa 3. mesto. Na družabno-športnem srečanju članov našega združenja in spremljevalcev v Veliki Štangi je sodelovalo 106 oseb.
Predsednik je izpostavil tudi praznovanje dneva samostojnosti, ki ga vsako leto obeležimo s tradicionalnim športnim srečanjem »Memorial Riharda Urbanca«, tekmovanje je potekalo v streljanju z zračno puško, kegljanju in malem nogometu.
Sodelovale so ekipe iz vseh OZVVS Pokrajinskega odbora ZVVS Ljubljana okolica ter ekipa iz Policijskega veteranskega društva »SEVER« – Odbor Litija in ekipa Območnega združenja slovenskih častnikov Litija – Šmartno, sodelovalo je 119 oseb.
Predsednik našega združenja je zelo pozitivno ocenil aktivnost območnega združenja v letu 2022, se zahvalil članom združenja za njihovo sodelovanje in izpostavil veliko razumevanje Občine Litija za delovanje OZVVS Litija – Šmartno ter se še posebej zahvalil županu g. Franciju Rokavcu za dobro sodelovanje.
Po končanem uvodnem delu občnega zbora sta predsednik PO ZVVS Ljubljana okolica g. J. Gregorič in predsednik našega združenja g. Ivan Lovše, za večletno uspešno delo v OZVVS Litija – Šmartno podelila priznanja in plakete ZVVS.

Priznanja so dobili:

- red 3. stopnje: Ivan Lovše, Radovan Petje (opomba: priznanje bo podeljeno na ravni ZVVS)
- zlata plaketa ZVVS: Aleksander Jovanovič, Jože Kos, Iztok Mlakar, Rado Poglajen, Janez Škrabanja, Drago Vozelj
- srebrna plaketa ZVVS: Roman Huč, Tomaž Kokalj, Drago Kovič, Martin Lindič, Martin Marolt, Matjaž Urbanc
- bronasta plaketa ZVVS: Janez Jurič, Marjan Cerovšek, Roman Ciglar, Simon Markovšek, Stanislav Vidmar, Roman Vodenik, Miran Zupančič

Vsi člani območnega združenja, ki imajo urejen status veterana, pa so na tem občnem zboru prejeli spominsko medaljo ob 30. obletnici samostojne in neodvisne države Republike Slovenije v spoštljiv spomin na čas, ko smo združili moči za Slovenijo.
Te spominske medalje podeljuje Vlada Republike Slovenije.
Vlada je sklep o podelitvi spominskih medalj sprejela v letu 2019.
Po podelitvi priznanj se je predsednik našega območnega združenja še enkrat zahvalil vsem za sodelovanje z željo, da še naprej aktivno sodelujejo pri nalogah območnega združenja in ohranjanju spomina na dogodke na poti samostojne in neodvisne Republike Slovenije.
Udeležence občnega zbora so pozdravili: župan Občine Šmartno pri Litiji, predsednik PO ZVVS Ljubljana okolica ter naš župan g. Franci Rokavec. Ta je pohvalil delo območnega združenja in predlagal, da se oblikuje delovna skupina, ki bo zbrala gradiva in informacije o vlogi občine in njenih občanov v vojni za samostojno in neodvisno Republiko Slovenijo.

Finančno in poslovno poročilo OZVVS Litija – Šmartno za leto 2022 je prisotnim članom območnega združenja predstavil predsednik g. Ivan Lovše.
Na podano poročilo ni bilo pripomb in dodatnih predlogov, kot tudi ne na program dela in finančni načrt za leto 2023.
Sledilo je družabno srečanje in obujanje spominov. Veterani se radi družijo.

Žvrgolevčki so voščili

Avtor članka: Uroš Pušnik

Kolikor grl, vsaj toliko voščil, je bilo slišati v nedeljo, 26. marca, ko so otroci otroškega zbora Žvrgolevčki voščili ob materinskem dnevu.

Najprej so prepevali pri dopoldanski nedeljski maši, ob koncu pa so z recitacijami in pesmimi polepšali dan svojim mamicam, pa tudi vsem ostalim mamam, babicam in vsem navzočim. Žvrgolevčke pod vodstvom Tanje Grže so na inštrumentih spremljale mlade glasbenice ter organistka Urška Vidic.
Tako lepa, mila in preprosta je otroška zahvala.

Drsališče v Kostrevniški dolini

Avtor prispevka: Simon Avbelj

V Kostrevniški dolini je v športnem parku v Lupinici v drugem in tretjem tednu februarja, ko so bile nizke temperature, zaživelo drsališče (najbrž prvo v naši občini).

Zapoj z menoj, mama

Avtorica članka: Katarina Kragelj

Koncert Pevskega društva Zvon, Šmartno pri Litiji, ob materinskem dnevu, v soboto, 25. marca 2023, je privabil naše zveste poslušalce, ki so spremljali program miloglasnih melodij pevk in pevcev pod vodstvom zborovodkinje Marije Celestina.

Pevke in pevci so k sodelovanju povabili svoje otroke in vnuke, ki so z veseljem sodelovali. Na začetku sta Tinkara Hostnik in Ema Celestina vsem mamam, babicam in ženam posvetili pesem Mati draga. V nadaljevanju koncerta je pravi mali zborček, sestavljen iz otrok in vnukov pevk in pevcev, ki ga je prevzela Milena Bratkovič, zapel pesmico o družinici ob spremljavi instrumentalistov Tinkare na violini, Katarine na braču, Sebastjana na kitari in Tristana na klavirju. Pesmi, ki jih je zbor zapel v nadaljevanju koncerta, so bile domoljubne in spevne. Za spremljavo je poskrbel harmonikar Dušan Kotar.

Mešani pevski zbor Zvon bo prihodnje leto obeležil 40-letnico delovanja v sedanji sestavi, v kraju pa ohranja 133-letnico delovanja zbora, za kar je na koncertu prejel častno priznanje, ki ga je zboru podelil vodja JSKD OI Litija Darko Vidic. Obenem so pevke in pevci za svoje vestno prepevanje v zboru prejeli bronasta, srebrna, zlata in častna Gallusova priznanja, ki jih zaradi epidemije niso prejeli v času praznovanja 130-letnice. Podeljeni sta bili tudi dve posthumni priznanji dolgoletnima članoma, ki sta nas prekmalu zapustila, Mariji Pušnik in predsedniku zbora Milanu Klančniku.

Mame, babice in žene so ob odhodu domov prejele rožo pomladi, tulipan. Koncert je potekal v sproščenem vzdušju, polnem čustev. Celotno prireditev je spretno povezovala Ana Črne. Ob koncu smo vsi skupaj zapeli, ker, kot je dejal pesnik: *»Pesem je morje, je vino, so vesele oči, pesem je hrup, je sol, je solza na licu, pesem je nasmeh, je poljub, je stisk roke, pesem je srce, če ga imaš«.*

GLS paketomat je razveselil lokalno skupnost Šmartno pri Litiji

Avtor članka: GLS Slovenia

V Šmartnem pri Litiji je paketni distributer GLS Slovenia postavil svoj 360 paketomat. Lokacija GLS paketomata: Občina Šmartno pri Litiji, Tomazinova ulica 2, 1275 Šmartno pri Litiji.

GLS Slovenia ima do **konca poslovnega leta 2023 v načrtu na področju Slovenije aktivirati kar 600 paketomatov, s čimer se bodo tudi lokacijsko približali ljudem in njihovim potrebam**.

Prebivalci lokalne skupnosti Šmartno pri Litiji pa so pridobili priložnost, da pakete, ki jih pričakujejo ali jih želijo oddati oziroma vrniti pošiljatelju, lahko oddajo ali prejmejo **v domačem kraju**.

Ker je naš življenjski slog vedno bolj dinamičen in težje načrtujemo svoj dan ter čakamo na prihod kurirja na določeni lokaciji, je **prevzem na paketomatu izredno dobrodošla rešitev naše časovne stiske**. Prevzem iz GLS paketomata nam omogoča **visoko mero fleksibilnosti**, kar pomeni, da paket prevzamemo, ko se vračamo iz službe ali na poti v trgovino. GLS paketomati so za nas **dosegljivi 24 ur na dan, vse dni v letu. Prevzem je popolnoma brezplačen, paketomat pa omogoča tudi plačilo z bančno kartico v primeru, da moramo plačilo poravnati po povzetju**.

Morda kdaj naročite presenečenje ali darilo za nekoga in ne želite, da ga vidi, ko se oglasi kurir. Prevzem v GLS paketomatu nam omogoča **popolno zasebnost brez čakanja v vrsti**. Takrat ko naročimo dostavo v GLS paketomat **pomagamo tudi pri uresničevanju trajnostne logistike, saj se zmanjša število prevoženih kilometrov za dostavo paketa**. Prav tako k **trajnostnemu razvoju pri GLS stremijo tudi pri postavljanju GLS paketomatov na fotovoltaiko**. Te energijo za delovanje črpajo kar iz sončne energije. **Direktor podjetja GLS Slovenia Rok Izlakar pravi, da bodo, v kolikor bodo prebivalci Šmartnega pri Litiji paketomat sprejeli in uporabljali, pri GLS-u premislili tudi o tem, da prebivalcem omogočijo tudi dostavo v istem dnevu (dostava opravljena v dnevu nakupa), tako kot to že počnejo v večjih mestih (LJ, KR, CE, KP, MB, NM).**

Skupaj z županom Blažem Izlakarjem in direktorjem Rokom Izlakarjem pred GLS Paketomatom v Šmartnem

Izbira GLS paketomata je pametna izbira. Tako za prejemnika, ki paket prevzame takrat, ko odgovarja njemu, kot tudi s stališča odgovornosti do našega lokalnega okolja.

Članstvo v OZS se splača

OBMOČNA OBRTNO-PODJETNIŠKA ZBORNICA LITIJA

Avtorica članka: Rosana Škulj

- Dosežki zbornice v letu 2022 kažejo, da se **članstvo v zbornici splača**.
- Zbornica je v letu 2022 odigrala ključno vlogo pri blaženju posledic energetske krize – v Uredbi za male poslovne odjemalce smo dosegli, da so **do ukrepov upravičeni tudi mali poslovni odjemalci, ki imajo priključno moč več merilnih mest do 86 kW**.
- Dosegli smo regulacijo cen za MSP oziroma **cenovno kapico.**
- Pri zakonu o dohodnini, in sicer v delu, ki se nanaša na obdavčitev normirancev, smo dosegli **ugodnejšo obdavčitev normiranih samostojnih podjetnikov** (namesto prvotnega predloga 25.000 eur je sedaj prag 50.000 eur).
- **Preprečili smo uvedbo obveznega elektronskega evidentiranja delovnega časa in obvezne božičnice** itd.
- **Organiziramo več kot 40 kongresov na leto** po panogah, za katere bi člani na trgu plačali trikrat ali petkrat višjo kotizacijo**.**
- Članom nudimo **brezplačno pravno svetovanje in številne brezplačne delavnice**, izobraževalne in sekcijske dogodke, jih informiramo in pomagamo pri vstopu na tuje trge.
- Posodobili smo spletno stran OZS, ki je za člane še prijaznejša in dostopna na www.ozs.si.
- **Več o dosežkih** na povezavi: https://www.ozs.si/novice/zastopanje-in-zakonodaja/pregled-dosezkov-in-aktivnosti-ozs-v-letu-2022-63ac12c6216d4743229a6fd5.

Član Obrtno-podjetniške zbornice je lahko vsaka **fizična ali pravna oseba**, ki opravlja obrtno dejavnost ali domačo in umetnostno obrt oziroma katerokoli drugo pridobitno ali nepridobitno dejavnost.

V drugi polovici lanskega leta so se včlanili naslednji podjetniki oziroma firme:

- KAMNOGRAD SEFEROVIĆ, zaključna gradbena dela, Jasmin Seferović, s. p.
- OPA & AVTOTURING PREVOZI, Peter Ostrež, s. p.
- Pisarniške storitve, Karmen Boroš, s. p.

Ostrešje, d. o. o.

OSTREŠJE

Avtor članka: Ostrešje, d. o. o.

Podjetje Ostrešje, d. o. o. je bilo ustanovljeno leta 2003 in glavna dejavnosti podjetja so stavbno kleparstvo, krovstvo in izolaterstvo.

Podjetje se je skozi čas razvijalo in rastlo ter se specializiralo za izvajanje sistemov ravnih streh s PVC ali TPO trakovi, sistemov panelnih streh, obrnjene ali obtežene strehe, panelne pločevinaste ali lesene fasade, kot tudi vse zaključke iz pločevine ter vsa kleparska dela. Poleg ravnih streh prekrivamo tudi ostrešja gospodarskih in stanovanjskih objektov z različnimi opečnimi, betonskimi in pločevinastimi kritinami. Poleg izvajanja krovsko-kleparskih in izolaterskih del izvajamo tudi prevoze blaga ter delo s hijabom in dvižno košaro.

Zavedamo se, da so želje oziroma projekt, s katerim pridete do nas, za vas velikega pomena in kot takšnega ga tudi obravnavamo. Izkušnje kažejo, da stranke cenijo našo strokovnost, kakovostne predloge in rešitve ter korektno sodelovanje. Naše največje merilo uspešnosti je naročnikovo zaupanje v naše sodelovanje in njegovo zadovoljstvo ob končanju naših del ter vsa nadaljnja

priporočila, ki iz tega zadovoljstva izhajajo. Svoje delo opravljamo z veseljem in vizijo. Pomagamo vam uresničiti vaše želje in pri tem poskrbimo za dogovorjeno kakovost.

Niz neporaženosti v Dvorani Pungrt se nadaljuje

Avtorja članka: Aleš Hauptman in Ernest Mrzel, RD Herz Šmartno

Članska ekipa RD HERZ Šmartno se je v spomladanskem delu sezone 2022/23 rezultatsko prebudila in letos doma še ne pozna poraza. Starejši dečki A (SDA) igrajo v četrtfinalni ligi za prvaka, kadeti igrajo za razvrstitev od 13. do 18. mesta. Mlajši dečki A, B in C nadaljujejo z igranjem na turnirjih. Podrobnosti tekem si lahko pogledate na strani www.livestat.rokometna-zveza.si**.**

S kom se bodo varovanci trenerja Aleša Šmejca pomerili v aprilu?

4. 4. 2023, 20.00, Dvorana Sevnica, 21. krog RK Sevnica : RD Herz Šmartno

14. 4. 2023, 19.00, Dvorana Pungrt, 22. krog RD Herz Šmartno : MRK Ljubljana

22. 4. 2023, 19.00, Dvorana Velika Nedelja, 23. krog RK Velika Nedelja : RD Herz Šmartno

Ni prepozno, da postaneš rokometaš! Vse fante od 5. do 9. razreda OŠ, ki jih zanima rokomet, vabimo, da se vpišejo v šmarsko rokometno šolo. Info: 040 629 384 ali info@rdsmartno.si.

Vse informacije glede sezone 2022/23 in spremljanja tekem bomo objavljali na naši Facebook in Instagram strani, na katerih si lahko ogledate vse zadnje novice. Gledalce vabimo k nakupu **»klubskih majic«** za sezono 2022/23, ki jih lahko kupite na vhodu pred vsako domačo tekmo ali naročite preko info@rdsmartno.si.

»Borimo se za Šmartno!«

Je čas, ki da,
je čas, ki vzame,
pravijo, je čas,
ki celi rane,
in je čas, ki nikdar ne mine,
ko zasanjaš se v spomine.

V SPOMIN

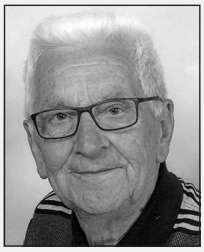
Marca je minilo žalostno leto, odkar nas je zapustila naša draga mami

STANISLAVA KUHELJ,

23. 4. 1937–29. 3. 2022.

Zahvaljujemo se vsem, ki se je spominjate
in ob njenem grobu postojite ter
prižgete svečo v njen spomin.
Pogrešamo te!

Žalujoči: vsi njeni

Zima je prišla,
utrpnilo bitje je srca,
v gozdu krošnja se je priklonila,
sinica tri peresa je v slovo izpustila ...

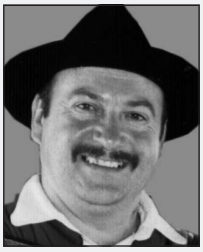
ZAHVALA

Ob slovesu našega dragega očeta, ata, pradedka in tasta

JOŽETA PUŠNIKA,

23. 4. 1931–1. 3. 2023,

smo hvaležni
za vso skrb in podporo, ki jo je nudilo osebje Doma Tisje, enota Šmelc;
za prebrane besede slovesa dragega soseda Valentina Špesa;
za poslednje melodije njemu ljubega Pihalnega orkestra Litija pod taktirko prijatelja Vasje Namestnika;
za napeve skupine pevcev pod vodstvom Darka Vidica, tako čutne, tako tolažilne;
vsem za izrečeno sožalje, za iskrive spomine nanj, za darovano cvetje ter sveče;
osebju KSP za častitljivo izpeljan obred.
Hvala vam za spremstvo na njegovi poslednji poti!
Žalujoči vsi, v srcih vedno njegovi

S harmoniko hodil si po zemlji tej,
z glasbo, ki ni poznala mej,
v ljudska srca prinašal si nasmeh,
delil veselje, srečo in upanje na vseh poteh.

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj in nepričakovano nas je zapustil dragi mož, oči, ata, brat ...

PAVLE KOKALJ,

4. 3. 1955–26. 1. 2023.

Iz srca se najprej zahvaljujemo PGD Vintarjevec, NMP iz ZD Litija in dr. Plaskanovi. Hvala tudi gospodu župniku Marku Mrlaku in kaplanu Tilnu O. Zupancu za lepo opravljen obred slovesa, gospodu Antonu Lokarju in Folklorni skupini Javorje za ganljiva poslovilna govora, Moškemu pevskemu zboru Polšnik in pevski skupini Lipa, harmonikašu in kitaristu ter pogrebni službi KSP Litija. Posebna zahvala gre celotni Folklorni skupini Javorje – Šmartno pri Litiji – za njihovo sodelovanje pri pogrebu, njihov trud ter za vso pomoč. Iskrena hvala vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, hvala za vaš stisk roke in tolažilne besede. Zahvaljujemo se za darovane sveče, cvetje, svete maše in denarno pomoč. Prav posebno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovo zadnjo pot. In nazadnje en velik HVALA tebi, Pavle, za vsak trenutek, ki si ga delil z nami. Čutimo, da si z nami.
Vsi njegovi

ZAHVALA

Po dopolnjenem 83. rojstnem dnevu se je od nas poslovila naša draga mama Mici,

MARIJA HOSTNIK

iz Šmartnega,
6. 2. 1940–16. 2. 2023.

Ob njenem slovesu se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darove za sv. maše in druge darove.
Posebej smo hvaležni škofu dr. Franciju Šuštarju, domačima duhovnikoma, duhovnikom od drugod in domačim pevcem za slovesen pogrebni obred.
Ohranili jo bomo v lepem spominu in naj ji bo Bog večni plačnik.

Vsi njeni

V SPOMIN

»Jaz sem z vami vse dni!«
(MT 28, 20)

Mineva peto leto, odkar se je od nas nepričakovano poslovil naš brat in duhovnik

LOJZE HOSTNIK,

14. 8. 1969–3. 4. 2018.

Hvala vsem, ki postojite ob njegovem grobu in ga ohranjate v lepem spominu.

Vsi njegovi

Bil si veder in vesel,
spomin na Tebe
nikdar ne bo zbledel.

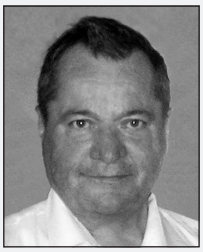
V SPOMIN

BRANKO PETEK

3. 1. 1951

Mineva eno leto, odkar si se od nas poslovil dragi mož, oče in stric.
Hvala vsem, ki postojite ob njegovem grobu, prižigate sveče in darujete za maše.

Vsi njegovi

Težko je pozabiti človeka,
ki ti je bil drag,
še težje je izgubiti ga za vedno,
a najtežje je naučiti se
živeti brez njega.

V SPOMIN

LEOPOLD FRELIH

11. 11. 1950–6. 3. 2013

Mineva deset žalostnih let,
odkar te ni več med nami.
Hvaležni smo ti za vse in
te neizmerno pogrešamo.

Hvala vsem, ki ga skupaj z nami
ohranjate v spominih in srcih.

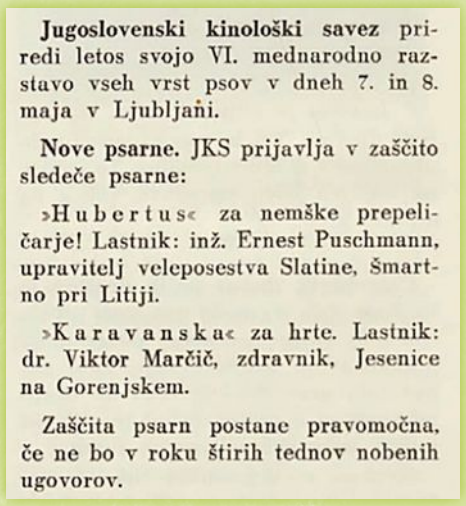
Vsi njegovi

Vzreja psov na gradovih Bogenšperk in Slatna

Avtor članka: Tim Šteferl

Psi so bili človekovi spremljevalci že davno pred zapisano zgodovino, skozi stoletja pa so spremljali ljudi vseh družbenih slojev. Velike pse so uporabljali za varovanje hiš, delavnic ali živine, grajska gospoda pa jih je urila za lov. Čeprav so kmetje uporabljali pse mešance, je bilo za pripadnike plemiškega stanu značilno, da so se že v času visokega srednjega veka ukvarjali z vzrejo psov čistokrvnih pasem, to tradicijo pa je aristokracija nasledila od patricijskih krogov starega Rima. Tudi kasneje v zgodovini je grajska gospoda ohranila primat nad vzrejo čistokrvnih pasem psov v naših krajih praktično vse do druge svetovne vojne.

Pred drugo svetovno vojno je gradova Bogenšperk in Slatna posedovala knežja rodbina Windischgraetz. Bili so ena od največjih veleposestniških rodbin, njihova skupna posest naj bi na višku obsegala kar 11.000 hektarjev. Ker na omenjenih gradovih niso stalno živeli, so za posle skrbeli oskrbniki. Pred drugo svetovno vojno je bil oskrbnik na Slatni Ernest Puschmann, oskrbnik na Bogenšperku pa Franc Drofenik. Za oba imamo podatke, da sta se ukvarjala tudi z vzrejo psov, čeprav so podatki precej skopi. Puschmann, po izobrazbi sicer inženir gozdarstva, je bil strasten lovec, prav zato se je ukvarjal z vzrejo lovskih psov pasme nemški prepeličar. Ti psi so izvrstni lovski psi, prilagojeni za lov v goščavi, prav tako so dobri prinašalci iz vode. V ta namen je leta 1938 pri Jugoslovanski kinološki zvezi registriral psarno »*Hubertus*«. Ime ni naključje, saj je sveti Hubert v krščanskem izročilu zavetnik lovcev. Zaradi dobrega poznavanja lovske kinologije je tudi objavljal posamezne članke na to temo v reviji Lovec, ki izhaja še danes. Danes jo izdaja Lovska zveza Slovenije, takrat pa je bilo glasilo Zveze lovskih društev Dravske banovine in Jugoslovanske kinološke zveze v Ljubljani. Svoje pse je razkazoval tudi po pasjih razstavah. Puschmann in njegovi psi so pogosto lovili po litijskih gozdovih, večkrat sta mu družbo delala Otto Strzelba, oskrbnik graščine Grmače, in lastnik Slatne Gottlieb Windischgraetz.

Jugoslovenski kinološki savez priredi letos svojo VI. mednarodno razstavo vseh vrst psov v dneh 7. in 8. maja v Ljubljani.

Nove psarne. JKS prijavlja v zaščito sledeče psarne:

»Hubertus« za nemške prepeličarje! Lastnik: inž. Ernest Puschmann, upravitelj veleposestva Slatine, Šmartno pri Litiji.

»Karavanska« za hrte. Lastnik: dr. Viktor Marčič, zdravnik, Jesenice na Gorenjskem.

Zaščita psarn postane pravomočna, če ne bo v roku štirih tednov nobenih ugovorov.

Najava registracije Puschmannove psarne »Hubertus« (Lovec, 1938, letnik 25, str. 78)

Še manj podatkov imamo o vzreji psov na gradu Bogenšperk. Vemo le, da so vzrejali velike pse v tipu ovčarja, ki so jih navadno razpošiljali po Windischgraetzovih posestih za namene varovanja lastnine. Grajski pesjak na Bogenšperku je bil v prostoru desno od vhoda, kjer je danes recepcija vodniške službe, pred gradom pa je bil urejen izpust, nad katerim je bilo opozorilo »Pozor, hud pes!«. Po pripovedovanju je bilo za pse precej gosposko poskrbljeno, v več ozirih boljše kot za služinčad. Grajska kuharica, Juratova Micka, je za pse vsak dan kuhala. Ohranila pa se je precej zanimiva zgodbica o psu bogenšperške vzreje, ovčarju Reksu. Tega je oskrbnik Drofenik z gradu odpeljal do Litije, od tam pa z vlakom do Slovenskih Konjic na dvorec Trebnik, na katerem je živela matriarhinja družine, dobrosrčna kneginja Christiana Windischgraetz. Reks naj bi kmalu

Eden od Windischgraetzovih otrok z ovčarjem pred dvorcem Trebnik v Konjicah pred drugo svetovno vojno (Fotografijo hrani Pokrajinski arhiv Maribor.)

po prihodu ušel s posestva, čez štirinajst dni pa se je sam vrnil »domov« na Bogenšperk. Zgodbica zelo spominja na znano knjigo Erica Knighta »Lassie se vrača«, v kateri skromen rudar zaradi revščine proda svojo škotsko ovčarko premožnemu vojvodi na daljno Škotsko, Lassie pa je tako zvesta svojemu gospodarju, da od novega lastnika pobegne in se po dolgi poti vrne nazaj v Anglijo.